

Latvijas Republika
VENTSPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS DOME

Jūras iela 36, Ventspils, LV3601, Latvija, tālr.: 63601100, e-pasts: dome@ventspils.lv

LĒMUMS

Ventspilī

2021. gada 30. septembrī

Nr.44
(protokols Nr.9; 4.§)

Par plānošanas dokumenta “Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” aktualizētās redakcijas nodošanu publiskajai apspriešanai

Lai nodrošinātu Ventspils valstspilsētas pašvaldības attīstību, paaugstinātu dzīves vides kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantotu teritoriju un citus resursus, kā arī mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstītu pilsētas ekonomiku, pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 14. panta otrās daļas 1. punktu, Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. panta pirmās daļas 3. punktu un 12. panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 67. punktu, Ministru kabineta 2009. gada 25. augusta noteikumu Nr.970 “Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” 10. punktu, Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 21. pantu, Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumiem Nr.360 “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai”, Ventspils pilsētas domes 2017. gada 19. oktobra lēmumu Nr. 163 “Par Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam aktualizāciju, Ventspils pilsētas attīstības programmas 2014.-2020. gadam aktualizāciju un Ventspils pilsētas attīstības programmas 2021.-2027. gadam izstrādi”, kā arī, ņemot vērā Vadības grupas 2021. gada 15. jūnija sēdē izteiktos priekšlikumus, Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes Pilsētas attīstības komisijas 2021. gada 16. septembra ieteikumu un Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes Pilsētas attīstības jautājumu komitejas 2021. gada 24. septembra atzinumu,

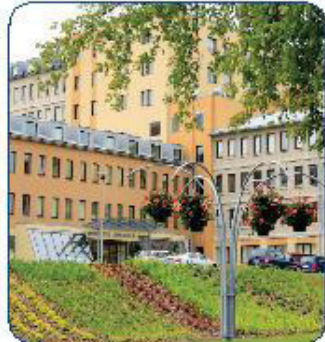
Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome
nolemj:

1. Nodot plānošanas dokumenta “Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam” aktualizēto redakciju publiskajai apspriešanai atbilstoši šī lēmuma pielikumam.
2. Noteikt publiskās apspriešanas termiņu no 2021. gada 11. oktobra līdz 2021. gada 7. novembrim.
3. Uzdot Ekonomikas nodaļai:
 - 3.1. Organizēt publisko apspriešanu, ievērojot valstī noteiktos ierobežojumus sakarā ar COVID-19 izplatību;
 - 3.2. Līdz 2021. gada 4. oktobrim publicēt Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (TAPIS) publiskajai apspriešanai nodoto plānošanas

- dokumenta “Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” aktualizēto redakciju;
- 3.3. Informēt Kurzemes plānošanas reģionu par atzinuma sniegšanas nepieciešamību;
 - 3.4. Ievietot aicinājumu Ventspils iedzīvotājiem, viesiem, komersantiem, nevalstiskajām organizācijām un valsts institūcijām piedalīties plānošanas dokumenta “Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” aktualizētās redakcijas publiskajā apspriešanā, kā arī sniegt ierosinājumus un priekšlikumus Ventspils valstspilsētas pašvaldības tīmekļvietnē www.ventspils.lv sadaļā “Sabiedrības līdzdalība”;
 - 3.5. Ievietot informāciju Ventspils valstspilsētas pašvaldības tīmekļvietnē www.ventspils.lv sadaļā “Sabiedrības līdzdalība” par plānoto sanāksmi, t.sk. attālināto, un iespējām pieslēgties tai;
 - 3.6. Ne vēlāk kā līdz 2021. gada 5. decembrim, ievietot Ventspils valstspilsētas pašvaldības portālā www.ventspils.lv sadaļā “Pārvalde – Sabiedrības līdzdalība” publiskās apspriešanas kopsavilkumu un dalībnieku sarakstu;
 - 3.7. Pēc publiskās apspriešanas iesniegt plānošanas dokumenta “Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam” aktualizēto gala redakciju apstiprināšanai Ventspils valstspilsētas pašvaldības domē.
4. Uzdot Izpilddirektora vietniekam IKT jomā un pašvaldības iestādei “Ventspils Digitālais centrs” nodrošināt tehniskus rīkus publiskās apspriešanas organizēšanai par plānošanas dokumenta “Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” aktualizēto redakciju tiešsaistē.
 5. Kontroli par šī lēmuma izpildi uzdot Izpilddirektoram.

Sēdes vadītājs,
Domes priekšsēdētājs

J. Vītoliņš

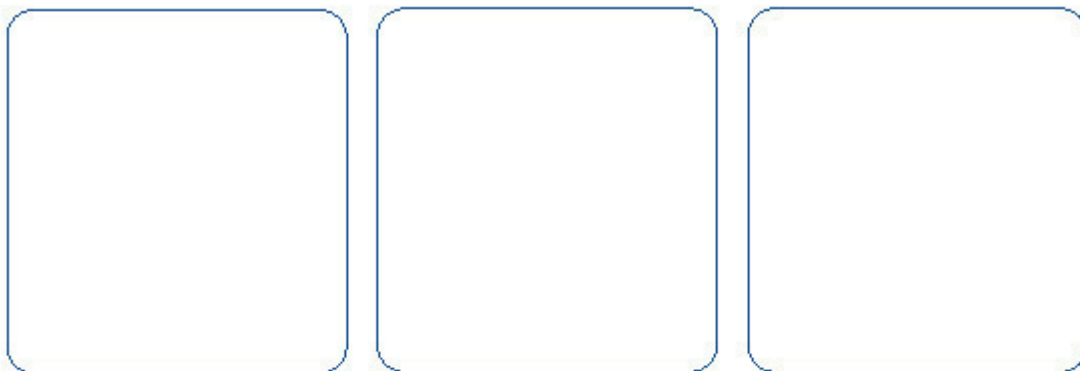
VENTSPILS PILSĒTAS ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA līdz 2030. gadam

**Apstiprināta
2014. gadā**

**Aktualizēta
2021. gadā**

Ventspils, 2021

**VENTSPILS PILSĒTAS
ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA
līdz 2030.gadam**

Apstiprināta ar Ventspils pilsētas domes 2014.gada
19.decembra lēmumu Nr.182 (protokols Nr.15; 15§)

Aktualizēta ar Ventspils pilsētas domes 2021.gada
____.____ lēmumu Nr.____ (protokols Nr.____; ____§)

Ventspils, 2021

Satura rādītājs

Ievads.....	4
Lietotie saīsinājumi.....	7
I. Ventspils pilsētas vispārīgs raksturojums.....	8
II. Stratēģiskā daļa	12
2.1. Pašvaldības misija	12
2.2. Ventspils pilsētas nākotnes vīzija	13
2.3. Ilgtermiņa attīstības mērķi	14
2.4. Rīcības virzieni prioritāšu sasniegšanai	21
2.5. Ventspils pilsētas specializācija	22
III. Pilsētas telpiskās attīstības perspektīva	25
3.1. Galvenās grupas	25
3.2. Dzīvojamā un sabiedriskas nozīmes telpiskā struktūra	27
3.3. Pilsētas zaļā telpiskā struktūra	29
3.4. Ostas, rūpniecības teritoriju un maģistrālo inženierkomunikāciju telpiskā struktūra	31
3.5. Satiksmes infrastruktūra.....	33
IV. Uzraudzības un novērtēšanas sistēma	35
V. Izmantotā literatūra, dokumenti un datu avoti.....	36

Ievads

Ventspils – pilsēta ar rītdienu

Lai darbība būtu iespējami efektīva, lai katra nākamā diena būtu labāka par iepriekšējo, jau šodien svarīgi domāt par nākotni. Tāpēc pašvaldībai un pilsētas sabiedrībai jāvienojas par to, ko vēlamies sasniegt rīt. Ventspils pašvaldības mērķtiecīgi vadītās darbības rezultātā pilsēta var lepoties ar virkni sasniegumu un, galvenais, ar apmierinātiem pilsētniekiem. Pašvaldībā plānošana, kā vadīšanas un pārvaldes daļa, ir nepārtraukts process, gan tāpēc, ka strauji mainās sociālekonomiskie un tehnoloģiskie apstākļi, gan arī tāpēc, ka mainās valsts likumdošanas prasības attiecībā uz attīstības plānošanu pašvaldībās¹.

Plānošanas mērķis ir līdzsvarota un ilgtspējīga pilsētas attīstība, kas nodrošina mūsdienu paaudzes vajadzības, neradot grūtības nākamām paaudzēm nodrošināt savas vajadzības. Termins *attīstība* plānošanas ietvaros ir saprotams kā kvalitātes jēdziens, kas ietver idejas un risinājumus turpmākai pašvaldības darbībai un pilsētas izaugsmei, vienlaikus nodrošinot līdzsvaru starp sociāliem, ekonomiskiem un vides aspektiem.

Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (turpmāk **Ventspils Stratēģija**) ir Ventspils pilsētas pašvaldības ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts pilsētas ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva.

Ventspils Stratēģijas tiesiskā ietvara pamatu veido:

- likums „Par pašvaldībām” (pieņemts 19.05.1994.);
- Attīstības plānošanas sistēmas likums (pieņemts 08.05.2008.);
- Teritorijas attīstības plānošanas likums (pieņemts 13.10.2011.);
- Ministru kabineta 16.10.2012. noteikumi Nr.711 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības *plānošanas* dokumentiem”;
- Ministru kabineta 25.08.2009. noteikumi Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”;
- Ventspils pilsētas pašvaldības nolikums;
- u.c.

Plānojot pilsētas attīstību, Ventspils Stratēģijas izstrādē ņemti vērā Latvijas Republikas, Eiropas Savienības, dažādu mērogu reģionālie (Baltijas jūras reģiona, Kurzemes plānošanas reģiona, Piekastes) teritorijas attīstības plānošanas un politikas plānošanas dokumenti, kā arī sekots līdzi vēl neapstiprinātu dokumentu izstrādes gaitai. Attiecīgi Ventspils Stratēģijā ievēroti:

- ES stratēģija Baltijas jūras reģionam;
- Eiropas zaļā kursa stratēģija;
- Priekšlikumi par ES atbalstu reģionālajai attīstībai un kohēzijai;
- Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030. gadam (turpmāk Latvija 2030);
- ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030.gadam; Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam;
- Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam;
- Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030. gadam;
- Kurzemes plānošanas reģiona telpiskais (teritorijas) plānojums 2006.-2026. gadam;
- Ventspils novada ilgtspējīga attīstības stratēģija līdz 2030.gadam;
- u.c. dokumenti.

Lai sekotu līdzi pilsētas attīstībai svarīgu nozaru un jomu attīstībai Latvijā un Eiropā, Ventspils pilsētas pašvaldība savā darbā ir ieviesusi attīstības politikas monitoringa sistēmu, kuras

¹ Jāatzīmē, ka arī šī attīstības plānošanas dokumenta tapšanas laikā Saeimā un MK tiek skatīti teritorijas attīstības plānošanu regulējošo normatīvu grozījumi

ietvaros pilsētas atbildīgās nozaru un jomu institūcijas regulāri seko līdzi nozares plānošanai ES, valsts un Kurzemes plānošanas reģiona līmenī un aktīvi iesaistās tajā.

Uzsākot iezīmēt tālākas nākotnes redzējumu, Ventspils pilsētas pašvaldība lielā mērā balstās uz jau apspriestiem un pieņemtiem pilsētas attīstības plānošanas dokumentiem. Ventspils Stratēģijā turpināts Ventspils pilsētas teritorijas plānojumā un attīstības programmā par vidēja termiņa attīstības prioritātēm līdz 2027. gadam paustais. Pilsētas attīstības virzieni līdz 2027. gadam tika sagatavoti, balstoties uz detalizētu situācijas analīzi. Līdz ar to Ventspils Stratēģijai nepieciešamo saturu veido šādi dokumenti:

- „Ventspils pilsētas attīstības programma 2014.-2020. gadam”. Pārskati par īstenošanu 2015., 2016., 2017., 2018. un 2019. gadā;
- „Ventspils pilsētas attīstības programma 2021.-2027. gadam”, t.sk. Esošās situācijas SVID analīze un ekspertu ieteikumi, Stratēģiskā daļa, Rīcības plāns un Investīciju plāns.

Ventspils Stratēģija strukturēta četrās daļās. Pirmajā daļā dots īss Ventspils pilsētas esošās situācijas kopsavilkums. Otrajā jeb Stratēģiskā daļa sastāv no piecām nodaļām. Pirmajā nodaļā formulēta pilsētas pašvaldības misija – tās virsuzdevums. Otrajā nodaļā vispārīgi formulēts nākotnes skatījums – Ventspils pilsētas vīzija 2030. gadā –, par kuru pašvaldība jau vienojusies 2011. gadā. Trešajā nodaļā sniegtas pilsētas ilgtermiņa attīstības prioritātes ar tās raksturojošiem rezultātiem rādītājiem, kas palīdzēs sekot virzībai uz mērķu sasniegšanu. Stratēģiskās daļas ceturtajā nodaļā formulēta pilsētas teritorijas specializācija, bet šīs daļas piektajā nodaļā uzskaitīti rīcības virzieni mērķu sasniegšanai, kas veido pamatu pilsētas vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentam – Ventspils pilsētas attīstības programmai 2021.-2027. gadam. Dokumenta trešā daļa ietver pilsētas telpisko attīstības perspektīvu. Šīs daļas piecās nodaļās rakstiski un grafiski atspoguļoti pilsētas teritorijas attīstības principi. Šī dokumenta ceturtajā nodaļā aprakstīta Ventspils Stratēģijas īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība. Dokumenta noslēgumā dots tā sagatavošanā izmantoto materiālu saraksts. Atsevišķā pielikumā ir ietverts Pārskats par sabiedrības līdzdalību šī dokumenta tapšanā.

Ventspils Stratēģijas aktualizācija uzsākta ar Ventspils pilsētas domes 2017. gada 19. oktobra lēmumu Nr. 163 „Par Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam aktualizāciju, Ventspils pilsētas attīstības programmas 2014.-2020. gadam aktualizāciju un Ventspils pilsētas attīstības programmas 2021.-2027. gadam izstrādi”. Atbildīgais par šo attīstības plānošanas dokumentu izstrādi ir Ventspils pilsētas domes Ekonomikas nodaļas vadītājs Austris Galindoms un to sagatavošanai tika izveidota Vadības grupa, kuru vadīja Ventspils pilsētas domes Sociālo jautājumu komitejas priekšsēdētājs Aivars Lembergs, un trīs tematiskās darba grupas (“Pilsētvide” – vadītājs Ventspils pilsētas domes priekšsēdētāja vietnieks Didzis Ošenieks, “Ekonomika” – vadītājs Ventspils pilsētas domes priekšsēdētāja 1.vietnieks infrastruktūras jautājumos Jānis Vītoliņš, “Sabiedrība” – vadītājs Ventspils pilsētas domes priekšsēdētāja 1.vietnieks sadarbības jautājumos Guntis Blumbergs, kā arī tika pieaicināti konsultanti no personu apvienības “SIA “Civitta Latvija”, CIVITTA STRATEGY & CONSULTING S.A. un SIA “Emerging Solutions””. Darba grupās tika iesaistīti Ventspils pilsētas pašvaldības institūciju pārstāvji. Ventspils Stratēģijas telpiskajā perspektīvā ietvertais grafiskais materiāls ir sagatavots Ventspils pilsētas domes Arhitektūras un pilsēt būvniecības nodaļas Teritoriālpilānošanas un zemes ierīcības dienestā.

Laikā no 2021. gada ____ līdz 2021. gada ____ notika aktualizētās Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030. gadam projekta publiskā apspriešana kopā ar Ventspils pilsētas attīstības programmas 2021.-2027. gadam Vides pārskata projekta publisko apspriešanu.

Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam ir pamats citu Ventspils pašvaldības un tās institūciju attīstības un teritorijas plānošanas dokumentu izstrādei, tai skaitā teritorijas plānojumam, lokālpilānojumam, attīstības programmai, kā arī budžeta sastādīšanai, projektu izstrādei, valsts, ES fondu un citu starptautisku fondu atbalsta plānošanai, ārvalstu un vietējo privāto investīciju piesaistei, kā arī pilsētas interešu aizstāvēšanai.

Šis dokuments ir Ventspils pilsētas pašvaldības vienošanās ar pilsētas sabiedrību – iedzīvotājiem, uzņēmumiem, organizācijām – par vēlamo pilsētas rītdienu.

Lietotie saīsinājumi

<i>Saīsinājums</i>	
CSDD	Ceļu satiksmes drošības direkcija
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ES	Eiropas Savienība
IKT	Informāciju un komunikāciju tehnoloģijas
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
Latvija 2030	Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
MK	Ministru kabinets
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVS	Neatkarīgo Valstu Sadraudzība
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
TEN-T	Trans-Eiropas transporta tīkls
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra

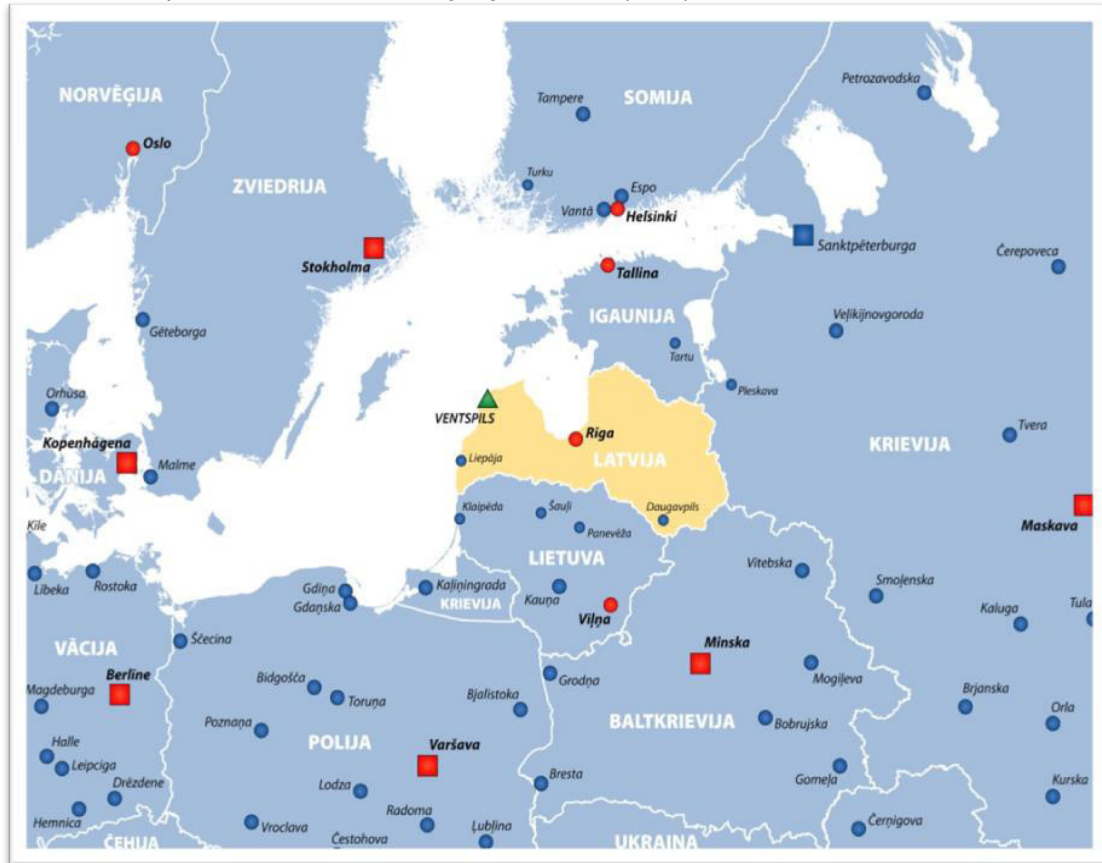
I. Ventspils pilsētas vispārīgs raksturojums

Ventspils – ostas pilsēta ar vairāk nekā septiņu gadsimtu vēsturi ir viena no Latvijas 119 administratīvajām teritorijām, viena no Latvijas desmit valstspilsētām, un tajā pārvaldi savas kompetences ietvaros realizē Ventspils pilsētas pašvaldība.

2020. gada jūnijā Saeima pieņēma un Valsts prezidents izsludināja "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu"², atbilstoši kuram no 2021. gada pašvaldību vēlēšanām Ventspils pilsētas pašvaldība turpmāk tiek dēvēta par Ventspils valstspilsētas³ pašvaldību. Valstspilsētas statuss kopumā tiks piešķirts 10 Latvijas pilsētām, bet kopējais pašvaldību skaits valstī tiks samazināts līdz 43 administratīvajām teritorijām. Atbilstoši minētajam likumam, pēc 2021. gada 1. jūlija Ventspils valstspilsētas pašvaldībai ir jāsadarbojas ar Ventspils novada pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas izstrādē.

Ventspils pilsēta atrodas Latvijas rietumu daļā Baltijas jūras krastā pie Ventas upes ietekas jūrā. Tā atrodas 189 km no Latvijas galvaspilsētas Rīgas.

1.attēls. Ventspils atrašanās vieta Baltijas jūras ziemeļu daļā

Deklarēto iedzīvotāju skaits Ventspilī 2019. gada sākumā bija 38 059⁴. Pēc iedzīvotāju skaita Ventspils ir sestā lielākā pilsēta Latvijā. Lai gan Ventspilī nodarbinātības un atalgojuma iespējas ir augstākas nekā vidēji Latvijā, iedzīvotāju skaitam pēdējos gados, tāpat kā citur Latvijā, ir

² "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums", Saeima, 10.06.2020., pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/315654-administrativo-teritoriju-un-apdzivoto-vietu-likums>

³ "Par termina "republikas pilsēta" neiederību Latvijas Republikas administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu nosaukumu sistēmā", LZA Terminoloģijas komisija, 13.05.2008., pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/199075-par-termina-republikas-pilseta-neiederibu-latvijas-republikas-administrativo-teritoriju-un-apdzivoto-vietu-nosaukumu-sistema>

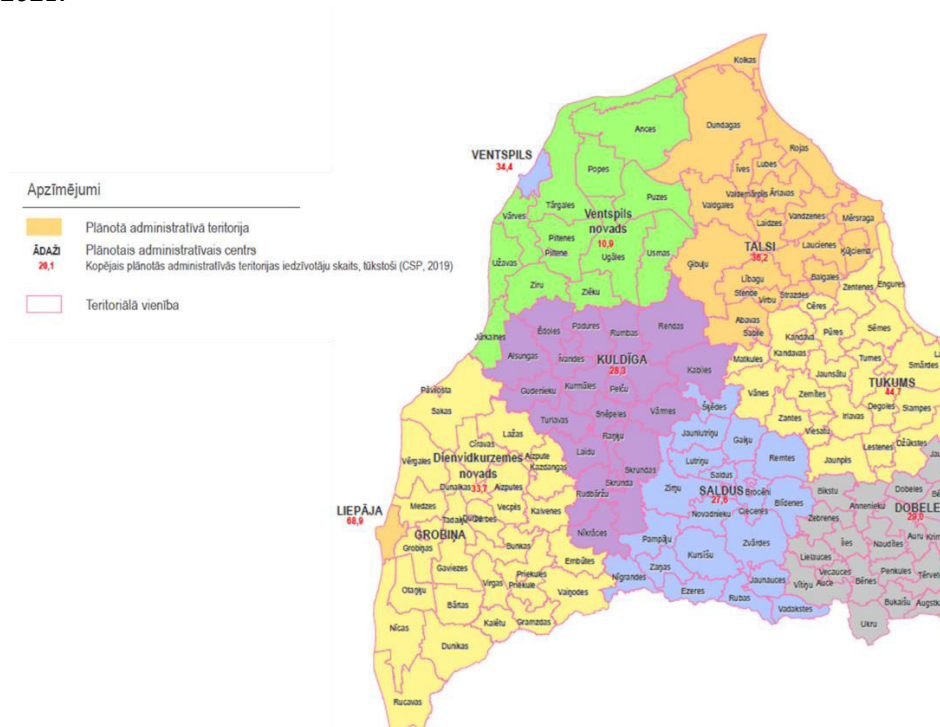
⁴ Latvijas iedzīvotāju skaits pašvaldībās, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, 01.01.2020. Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/assets/ISPV_Pasvaldibas_iedzivotaju_skaits_2020.pdf

tendence samazināties. Tas galvenokārt notiek migrācijas ietekmē, kā arī mirušo skaitam pārsniedzot dzimušo skaitu.

Pilsētas teritorijas platība ir 58 km², pēc teritorijas tā ir sestā lielākā pilsēta Latvijā. Ventspils ir piejūras pilsēta ar salīdzinoši lielu zaļo teritoriju īpatsvaru – zemes zem ēkām, pagalmiem un ceļiem aizņem tikai 8% pilsētas teritorijas, bet meži, parki un ūdeņi – 38%.

Ventspils pilsētas teritoriju no vienas puses apskalo jūra, bet no otras – ieskauj Ventspils novada teritorija (Attēls 2), kur 2,47 tūkst. km² platībā dzīvo 11,6 tūkst. iedzīvotāju⁵. Ventspils novads ir viena no visretāk apdzīvotajām teritorijām Latvijā.

2.attēls. Ventspils pilsēta un Latvijas rietumu daļas administratīvi teritoriālais iedalījums no 01.07.2021.

Ventspils pilsētu kopumā raksturo sakopta pilsētvide un attīstīta daudzveidīga tehniskā un sociālā infrastruktūra, plašs sabiedrībai nodrošināto pakalpojumu klāsts. Līdzās obligāti veicamajām pašvaldības funkcijām Ventspils pašvaldība veic virkni brīvprātīgu iniciatīvu, tai skaitā atbalsta vienu no pilsētas un valsts attīstības virzītājiem – Ventspils Augstskolu, kā arī sekmē Ventspils Tehnikuma attīstību par mūsdienīgu kompetences centru.

Ventspils mērķtiecīgas darbības rezultātā ir izveidojusies par nozīmīgu izglītības, zinātnes, veselības aprūpes, kā arī kultūras, tūrisma un sporta centru Kurzemē. Savukārt Latvija 2030 Ventspilij noteikts kļūt par loģistikas, izglītības, zinātnes un inovāciju centru, kas būs viens no valsts attīstības vadošajiem virzītājspēkiem ar pieaugošu starptautisko potenciālu.

Ventspils ekonomiku kopumā raksturo augstāks attīstības līmenis, nekā vidēji Latvijā. To apliecina zemāks bezdarba līmenis un augstāka vidējā bruto darba samaksa.

Komerccarbības sektoru veido plašs ekonomisko vienību spektrs – sākot no pašnodarbinātām personām, individuāliem komersantiem un maziem ģimenes uzņēmumiem līdz starptautiski atpazīstamiem uzņēmumiem, kuros nodarbināti vairāki simti strādājošo. 2019.gadā pilsētā tirgus sektorā bija 2 239 ekonomiski aktīvās statistikas vienības – 1 022 komercsabiedrība, 202 individuālie komersanti, 10 zemnieku un zvejnieku saimniecības un 990 pašnodarbinātās personas. Bez tam pilsētas teritorijā darbojas arī 161 fonds, nodibinājums un biedrība, 3 valsts budžeta iestādes un 13 pašvaldības budžeta iestādes (tai skaitā Ventspils pilsētas, Ventspils novada iestādes). Ekonomiski aktīvo tirgus statistikas vienību skaitā ir novērojama augšupejoša

⁵ Latvijas iedzīvotāju skaits pašvaldībās, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, 01.01.2020. Pieejams: https://www.pmlp.gov.lv/lv/assets/ISPV_Pasvaldibas_iedzivotaju_skaits_2020.pdf

tendence. Ekonomiskā aktivitāte pēc komersantu skaita uz 1 000 iedzīvotājiem pilsētā ir zemāka nekā vidēji Latvijā (2019.gadā Ventspilī – 36, Latvijā – 54, Kurzemes reģionā – 36). Daļēji tas skaidrojams arī ar salīdzinoši lielāku vidējo un lielo uzņēmumu īpatsvaru kopskaitā.

Viens no Ventspils ekonomikas galvenajiem elementiem ir Ventspils brīvosta. Ventspils brīvosta ir neaizsalstoša osta, kas darbojas visu gadu, nodrošinot kvalitatīvu un ātru apkalpošanu jaudīgajos terminālos. Pēc jūras kanāla un ostas akvatorija padziļināšanas darbu pabeigšanas osta spēj pieņemt jebkura tipa kuģus, kādi var ienākt Baltijas jūrā, un tā ir vienīgā osta Latvijā, kas var apkalpot vislielākos kuģus Baltijas jūrā. Tās teritorijā darbojošies uzņēmumi nodrošina pilsētas iedzīvotājus ar daudzveidīgām, labi apmaksātām darba vietām un piedāvā viņiem karjeras izaugsmi gan nacionāla, gan starptautiska līmeņa uzņēmumos. Ventspils osta ir iekļauta Trans-Eiropas transporta tīkla (TEN-T) pamattīklā.

Ja ilgu laiku pilsētas ekonomikā bija izteikta ar ostu saistītās vienas nozares dominante (transports un uzglabāšana), šobrīd Ventspils pilsētas ekonomiku pamatoti var vērtēt kā daudznozaru ekonomiku, jo pēdējā desmitgadē ir vērojamas mērķtiecīgi virzītas izmaiņas arī citu nozaru straujākā attīstībā. Palielinājusies un turpinās palielināties rūpniecības loma – ražošanas uzņēmumu Oskaits, produkcijas apjoms un īpatsvars nodarbinātībā ir palielinājies. Pilsētā būtiski ir attīstījies arī pakalpojumu sektors, jo īpaši tūrisms. Pēdējos gados pilsētā ievērojami ir audzis informāciju un komunikācijas tehnoloģijas uzņēmumu, tai skaitā uzņēmumu ar ārvalstu kapitālu, skaits.

Ventspils pilsētas pārvaldi īsteno Ventspils pašvaldība kā lēmējvaras un izpildvaras institūciju kopums. Pilsētas lēmējvaru – domi – veido 13 iedzīvotāju ievēlēti deputāti. Esošais domes deputātu sasaukums ievēlēts pašvaldību vēlēšanās 2021. gada 5. jūnijā, un pārstāv piecus no septiņiem sarakstiem, kas kandidēja vēlēšanās. 54% piedalījušos vēlēšanu atbalstu saņēma „Latvijai un Ventspilij” saraksts, kas pilsētas vadībā ir kopš valsts neatkarības atgūšanas. Domes deputāti darbojas četrās komitejās – Finanšu komitejā, Pilsētas attīstības jautājumu komitejā, Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejā un Sociālo jautājumu komitejā. Dažādu pilsētai svarīgu jautājumu risināšanai izveidotas un darbojas 28 komisijas un 2 padomes, kur iesaistīti ne tikai deputāti, bet arī speciālisti un sabiedrības pārstāvji. Domes darbu vada deputātu ievēlēts domes priekšsēdētājs un divi domes priekšsēdētāja vietnieki, kuru pārziņā ir pašvaldības institūciju darbības uzraudzība. Domes lēmumu izpildi un tās darba organizāciju nodrošina Ventspils pilsētas domes administrācija, kuru vada izpilddirektors, pašvaldības funkciju īstenošanu veic domes administrācijas struktūrvienības, 11 pašvaldības iestādes un 14 pašvaldības kontrolētas kapitālsabiedrības.

Pēc teritorijas attīstības indeksa Ventspils pilsēta ierindojas septītajā vietā republikas pilsētu grupā⁶. Ventspils pašvaldības budžeta rādītāju salīdzinājums ar citām pašvaldībām norāda uz pilsētas lielāku rocību, nekā vidēji Latvijā un republikas pilsētās, un attīstības iespējām. Pašvaldības konsolidētā budžeta ieņēmumi 2019. gadā bija 70,39 miljoni EUR, no kuriem lielāko daļu (30,58 miljoni EUR) veidoja iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi. Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumu apjoms bija 4,69 miljoni EUR. Pašvaldības budžeta nodokļu ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju 2019. gadā Ventspilī bija 933,95 EUR, kas ir 3. augstākais rādītājs starp republikas pilsētām (republikas pilsētās vidēji – 967,98 EUR). 29 miljonus EUR veidoja transferti, no kuriem lielākā daļa bija transferti no valsts budžeta. Ventspils pilsētas pašvaldības izdevumi 2019.gadā bija 64,36 miljoni EUR. Pašvaldības kopbudžeta izdevumu lielākā daļa tradicionāli novirzīta izglītības nozarei (19,78 miljoni EUR) un teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai (18,46 miljoni EUR). 481,3 tūkstošus EUR Ventspils pilsētas pašvaldība iemaksāja pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā. 2019. gada beigās pašvaldības kreditoru saistību apjoms veidoja 25,05 miljoni EUR. 16,77 miljoni EUR tika novirzīti ilgtermiņa investīcijās, t.i. ēku, būvju un teritoriju rekonstrukcijai un celtniecība, kā arī pamatlīdzekļu iegādei.

Ventspils pilsētas domei ir svarīgi, lai ventspilnieki saņemtu plašu, skaidru un saprotamu informāciju par pilsētā notiekošo un pašvaldības darbu, kā arī lai ventspilniekiem būtu iespēja un vēlme piedalīties savas pilsētas veidošanā un lēmumu pieņemšanā. Iedzīvotāju informēšanā, iesaistīšanā un iedzīvotāju viedokļa izziņāšanā izmanto daudzveidīgus kanālus un uztur pastāvīgu dialogu ar sabiedrību. Te var minēt šādas aktivitātes: iedzīvotāju informēšana plašsaziņas līdzekļos (laikraksti, televīzija u.c.), pašvaldības portāls www.ventspils.lv, karstais

⁶ Saskaņā ar VRAA datiem Ventspils pilsētas teritorijas attīstības indekss republikas pilsētu grupā 2019.gadā bija -1,117.

tālrunis, Iedzīvotāju informācijas centrs, pastkastes ierosinājumiem un sūdzībām (izvietotas 35 dažādās vietās pilsētā), interaktīvie ekrāni, informācija sociālajos tīklos, informācijas un atvērto durvju dienas pašvaldībā, tikšanās ar amatpersonām, sabiedriskās apspriešanas, iedzīvotāju telefonaptaujas, regulārās lielās iedzīvotāju aptaujas, ikgada atskaites iedzīvotājiem, pārskatāms gada publiskais pārskats u.c.

2019.gadā veiktajās regulārajās pilsētas iedzīvotāju aptaujās vairākums (vidēji – 85,7%) respondentu pozitīvi vērtējuši pašvaldības darbību kopumā⁷.

Ventspils pilsētas pašvaldība īsteno plašu un daudzveidīgu sadarbību ar citām Latvijas pašvaldībām, kā arī pašvaldībai ir vairākas sadraudzības pilsētas ārvalstīs – Ningbo (Ķīnas Tautas Republikā), Štrālzunde (Vācijā), Vestervīka (Zviedrijā), Lorjāna (Francijā), Polocka un Novopolocka (Baltkrievijā). Ventspils pilsētas pašvaldības sadarbība ar kaimiņu pašvaldību – Ventspils novadu - veidojas dabiski, pašvaldību izvietojuma un resursu dēļ. Galvenās pašvaldību sadarbības jomas ir izglītība, atkritumu apsaimniekošana, tūrisms, lidostas attīstība, uzņēmējdarbības sekmēšana u.c. Ventspils pašvaldība sadarbojas arī ar citām pašvaldībām konkrētu funkciju veikšanā un dažādu jomu attīstības sekmēšanā. Tā, piemēram, pašvaldība sadarbojas ar Talsu pašvaldību - slimnīcu darbībā, kā arī biznesa inkubatoru darbībā.

Valsts galvenajā attīstības plānošanas dokumentā Latvija 2030 Latvijas nākotnes telpiskajā struktūrā Ventspils atzīmēta kā Baltijas jūras reģiona attīstības centrs⁸ un tai noteikts nacionālas nozīmes attīstības centra statuss⁹. Šāds statuss gan paplašina iespējas, gan nosaka pienākumus un atbildību arī par apkārtējām teritorijām.

⁷ 2019.gada februārī – pozitīvs vērtējums 89%, aprīlī – 86%, oktobrī – 82% respondentu.

⁸ Latvija 2030, 57.lpp.

⁹ Latvija 2030, 68.lpp. Attīstības centrs ir teritorija, kur ir resursu (t.sk. cilvēkresursu), sociālo un ekonomisko aktivitāšu koncentrācija un kas veicina apkārtējās teritorijas attīstību.

II. Stratēģiskā daļa

2.1. Pašvaldības misija

Kas ir pašvaldība? Likumā „Par pašvaldībām” skaidrots, ka „vietējā pašvaldība ir vietējā pārvalde, kas ar pilsoņu vēlētās pārstāvniecības — domes — un tās izveidoto institūciju un iestāžu starpniecību nodrošina likumos noteikto funkciju, kā arī šajā likumā paredzētajā kārtībā Ministru kabineta doto uzdevumu un pašvaldības brīvprātīgo iniciatīvu izpildi, ievērojot valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses”.

Likumdošanā pašvaldībai uzticētas tādas funkcijas kā, gādāt par iedzīvotāju izglītību, rūpēties par kultūru, kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību, nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu, nodrošināt iedzīvotājiem sociālo palīdzību un sociālo aprūpi, sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā, organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, gādāt par teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus, piedalīties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, sekmēt saimniecisko darbību un rūpēties par bezdarba samazināšanu, kā arī risināt citus savas teritorijas iedzīvotājiem svarīgus jautājumus, tai skaitā administratīva rakstura lietas.

Nemot vērā pašvaldības būtību un uzticēto atbildību, Ventspils pilsētas pašvaldība savu misiju skaidro šādi:

Nepārtrauktā dialogā ar pilsētas sabiedrību darboties tā, lai ventspilnieks ir gandarīts un lepns par savu pilsētu.

Ventspils pilsētas pašvaldības prioritārās vērtības ir tās, kas svarīgas tās iedzīvotājiem. Ventspils pilsētas iedzīvotāji kā galvenās uzskata šādas vērtības:

- stipra ģimene;
- personas brīvība;
- cilvēktiesības¹⁰.

¹⁰ Ventspils iedzīvotāju aptauja „Attieksme pret pašvaldības darbu un iespējām līdzdarboties lēmumu pieņemšanas procesā”. SKDS, 2012.gada decembris – 2013.gada janvāris.

2.2. Ventspils pilsētas nākotnes vīzija

Jau 2011.gadā, aktualizējot Ventspils pilsētas attīstības programmu 2007.-2013.gadam un plānojot pilsētas attīstības virzienus līdz 2020.gadam, tika formulēta pilsētas attīstības vīzija – nākotnes skatījums 2020.gadā.

Ventspils 2030.....

Šodien, kad strauji attīstās tehnoloģijas, kad pieaug mobilitāte un sarūk attālumi, kad mainās cilvēku vērtības, grūti ir iejusties laikā pat pēc pieciem - desmit gadiem, un vēl grūtāk tālākā periodā. Tāpēc uz nākotni sanāk raudzīties šodienas acīm.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija paredz, ka 2030.gadā

Latvija būs plaukstoša aktīvu un atbildīgu pilsoņu valsts. Ikviens varēs justies drošs un piederīgs Latvijai, šeit katrs varēs īstenot savus mērķus¹¹.

Ticot valsts mērķtiecīgai virzībai uz tās nospraustajiem mērķiem un sekmējot to, ka solītais tiks sasniegts, Ventspils pilsētas pašvaldība, domājot par pilsētas tālāku nākotni 2030. gadā, pilsētas vīziju redz šādi:

Ventspils ir ziedoša eiropiska piejūras pilsēta ar augstu dzīves kvalitāti.

Drošā, pievilcīgā, inovatīvā un cilvēcīgā pilsētvide, ērtie pakalpojumi un uz izmaiņām reaģējoša, rosīga ekonomiskā vide, kas labvēlīga gan organizācijām, gan arī mājās jeb attālinātajās darba vietās strādājošiem indivīdiem, nodrošina Ventspils iedzīvotāju skaita pieaugumu. Pilsētas sabiedrību veido gan latvieši, gan arī citas Eiropas nācijas.

Ventspils ir svarīgs globālā transporta tīkla mezgls Eiropā ar modernu industriju.

Ventspils ir būtisks elements starptautiskajā izglītības un zinātnes institūciju tīklā, Eiropas līmeņa viedo tehnoloģiju centrs.

¹¹ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam. 10.lpp.

2.3. Ilgtermiņa attīstības mērķi

Ventspils pilsētas pašvaldības virsmērķis ir:

IEDZĪVOTĀJU SKAITA SAGLABĀŠANA PILSĒTĀ

Ventspilī 2019. gada sākumā bija deklarēti aptuveni 38 tūkstoši iedzīvotāju. Pēdējo gadu laikā iedzīvotāju skaits Ventspilī sarūk. Pēdējo piecu gadu laikā (2019. gada sākumu salīdzinot ar 2014. gada sākumu) Ventspilī iedzīvotāju skaits samazinājies par 6,3%. Tas ir nedaudz lēnāk nekā samazināšanās temps Kurzemes reģionā kopā (-6,9%), bet straujāk nekā šajā periodā vidēji Latvijā (-4,1%).

Galvenais iedzīvotāju skaita samazināšanās iemesls Ventspilī ir negatīvie dabiskā pieauguma rādītāji – mirstība pārsniedz dzimstību. Lai gan laika periodā no 2011. gadam līdz 2014. gadam dzimušo skaits pieauga, kopš 2014. gada atkal ir vērojama lejupejoša tendence. Kopš 2000. gada lielākais dzimušo skaitu tika fiksēts 2008. gadā (458), bet un zemākais 2018. gadā (269).

Ilgākā laika posmā līdz 2003. gadam mehāniskā kustība jeb migrācijas saldo (iebraukušo un izbraukušo starpība) pilsētā bija pozitīva, bet kopš 2004. gada migrācijas saldo ir negatīvs, līdz ar to kopš 2004. gada arī mehāniskā kustība ir iedzīvotāju skaita samazinājuma iemesls. Negatīvais migrācijas saldo savu lielāko vērtību sasniedza 2010. gadā (-896), bet pozitīvi, ka pēdējos gados šī tendence ir samazinājusies, piemēram, 2019. gadā šis rādītājs ir -235.

Pilsētas iedzīvotāju vecumstruktūras dinamika liecina par pilsētas iedzīvotāju novecošanās tendencēm. Kopš 2012. gada līdz darbaspējas un darbaspējas vecuma iedzīvotāju īpatsvars pilsētā ir mazāks nekā vidēji valstī, bet virs darbaspēka īpatsvars lielāks nekā vidēji Latvijā. Piemēram, ja 2019.gadā iedzīvotāju īpatsvars virs darbaspējas vecuma Latvijā bija 22,8%, tad Ventspilī tas bija 25,1%.

Pilsētas nākotnes attīstībai svarīga ir gan esošo iedzīvotāju noturēšana un jaunu iedzīvotāju piesaistīšana, gan dzimstības palielināšanās. Iedzīvotāju skaita saglabāšanu un noturēšanu pilsētā nodrošina pieejamas darba vietas un apmierinoša darba samaksa, iespēja paust savu viedokli un iesaistīties pilsētai un sabiedrībai būtisku jautājumu risināšanā, kā arī droša un ērta dzīves vide. Šo aspektu pilnveidošana ir pamats pilsētas mērķtiecīgai iedzīvotāju piesaistīšanas jeb imigrācijas politikai un dzimstības sekmēšanai.

Virsmērķa rezultatīvie rādītāji

<i>Rādītājs</i>	<i>Aktuālā vērtība (2019.g. vai jaunākā pieejamā)</i>	<i>2030. gadā sasniedzamais rezultāts</i>	<i>Datu avoti</i>
Iedzīvotāju skaits, cilvēki.	38 059	Vairāk nekā 35 000	PMLP
Vidējā apdrošināšanas iemaksu alga, EUR	EUR 966 +1,3% pret vidējo valstī	Vairāk nekā 1 200 +5% pret vidējo valstī	VSAA
Iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības darbību kopumā (pozitīvs vērtējums, %)	Oktobrī – 82%	Vairāk nekā 80%	Pilsētas iedzīvotāju aptauja

Atbilstoši Eiropas reģionālās/ telpiskās plānošanas hartai, telpiskās plānošanas uzmanības centrā ir cilvēks un viņa labklājība, kā arī viņa mijiedarbība ar vidi¹². Tās mērķis ir nodrošināt katram individuam tādu vides un dzīves kvalitāti, kas veicinātu viņa personības attīstību humānā mērogā plānotā vidē. To izsaka izvirzītās Ventspils pilsētas vidējā termiņa prioritātes – Prasmes, Līdzdarbība un Vide, kas balstītas "Iedzīvotāju saglabāšanas trijstūrā" pieejā. To savstarpēja mijiedarbība ir arī pilsētas attīstības dzinējspēki.

Viens no iemesliem, kāpēc tieši "Iedzīvotāju saglabāšanas trijstūrā" pieeja ir piemērota jauno attīstības virzienu definēšanai, ir iespēja katru no vidēja termiņa prioritātēm ērti pārvērst iedzīvotājiem saprotamā formā, tādējādi gūstot pozitīvu atgriezenisko saiti un panākot augstāku aktivitāti turpmākajos attīstības plānošanas pasākumos. Šāda pieeja kopumā ir unikāla Latvijas mērogā un atvieglotu arī pašvaldības aktivitāšu plānošanu turpmākajos gados, pieņemot lēmumus par darbībām, kas balstītas uz iedzīvotāju vajadzībām.

3.attēls. "Iedzīvotāju saglabāšanas trijstūris"

¹² Dalībvalstu ministru konferences rekomendācija nr.R(84) 2 "Par Eiropas reģionālās/ telpiskās plānošanas hartu" (Torremolinos harta), 25.01.1984. Pieejama: https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/files/eiropasreg_telp_plan_harta_lv_jul2011.pdf

Prioritāte – Prasmes (P)

Iedzīvotāji sasniedz savus mērķus un iegūst labklājību

Latvijas un Ventspils nākotnes redzējuma pamatā ir cilvēku prasmes, jo globālo attīstības tendenču ietekmē ikviena nozare piedzīvo arvien straujākas izmaiņas saistībā ar digitalizāciju, pielāgošanos klimata pārmaiņām u.c. tendencēm. Šādos apstākļos ir ļoti būtiski ikvienam iedzīvotājam un uzņēmumam realizēt inovatīvas un viedas ekonomiskās pārmaiņas. To, pirmkārt, ir iespējams nodrošināt ar augstas kvalitātes un daudzveidīgām izglītības un prasmju iegūšanas iespējām. Jebkurām izglītojošajām aktivitātēm ir jābūt vērstām uz iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes un produktivitātes paaugstināšanu nodarbinātības vai savas uzņēmējdarbības formā, lai tie spētu gūt ienākumus, kas tālāk nepieciešami dzīves kvalitātes nodrošināšanai.

Ventspilī ir pieejams plašs izglītības iespēju klāsts, kas veicina uzņēmējdarbībai nepieciešamo cilvēkresursu sagatavošanu (piemēram, datorprasmju apguve). Izglītības institūciju infrastruktūra ir moderna un piemērota daudzveidīgu programmu īstenošanai visos izglītības veidos. Izglītības pārvaldē un iestādēs strādā profesionāls personāls, kas koordinē gan pieredzes pārneses pasākumus, gan jauna mācību satura ieviešanu Ventspils izglītības iestādēs.

Tāpat Ventspilī ir radīti labvēlīgi apstākļi uzņēmējdarbības attīstībai, ko veicina gan Ventspils brīvostas teritorija, gan aktīva pašvaldības darbība. Ventspils uzņēmējdarbības videi raksturīgas gan daudzveidīgas izglītības iespējas, kas sagatavo uzņēmēju vajadzībām atbilstošu darbaspēku, gan daudzveidīgs uzņēmējdarbības atbalsts inkubatora, atbalsta centra u.c. institūciju formā.

Pašvaldībai ir jāturpina veicināt uzņēmējdarbības veikšanas un attīstības iespēju nodrošināšanu, izmantojot gan pašvaldības rīcībā esošus instrumentus, gan rosinot sadarbību starp uzņēmējiem un izglītības un pētniecības iestādēm, starp uzņēmējiem un valsts pārvaldes institūcijām, kā arī rosinot sadarbību uzņēmēju starpā.

Izglītībā tiks veicināta augsta izglītības kvalitāte visos izglītības posmos un pakāpēs, tostarp, attīstot materiāltehnisko bāzi, nodrošinot kvalitatīvus mācību līdzekļus un aprīkojumu, nodrošinot augsti kvalificētu pedagoģisko un atbalsta personālu u.c. Tāpat tiks sekmēta Ventspils Augstskolas un Ventspils Tehnikuma attīstība, kā arī turpināta pilsētas ekonomiskā profila veidošana IKT nozarē, izmantojot dažādus līdzekļus. Tāpat uzmanība tiks pievērsta arī tādām jomām kā zināšanu pārnese, tūrisms un IKT infrastruktūra.

Tā kā pilsētā darbojošies uzņēmumi un citas organizācijas ir daļas Ventspils novada un citu apkārtējo teritoriju iedzīvotāju darba vieta, tad Ventspils pilsētas ekonomikas attīstība sekmēs visas apkārtējās teritorijas attīstību. Savukārt tas, ka Ventspils ekonomikas galvenās nozares ir saistītas eksportu, norāda, ka pilsētas ekonomikas attīstība sekmēs visas valsts attīstību.

Prioritātes rezultatīvie rādītāji

<i>Rādītājs</i>	Aktuālā vērtība (2019.g. vai jaunākā pieejamā)	2030. gadā sasniedzamais rezultāts	<i>Datu avoti</i>
Nodarbināto skaits pilsētā (pamatdarbā), tūkst. cilvē.	17,23	Vairāk nekā 18	CSP
Bezdarba līmenis	6,01% (2020. gada 31. decembris)	Mazāk nekā 5%	NVA
Strādājošo skaita sadalījums pa nozarēm	Transports – 19% Rūpniecība – 22% (2018. gads)	Transports – Vairāk nekā 15% Rūpniecība – Vairāk nekā 23%	CSP
Strādājošo skaits IKT nozarē	545	Vairāk nekā 800	Lursoft
Tirgus sektora ekonomiski aktīvie uzņēmumi	2 239	Vairāk nekā 2,2 tūkst.	CSP, SRG030
Komersantu skaits uz 1 000 iedzīvotājiem	35	Vairāk nekā 35	CSP
Iedzīvotāju ar augstāko un profesionālo izglītību īpatsvars	Augstākā izglītība – 28,7% Profesionālā izglītība – 33,70%	Augstākā izglītība – Vairāk nekā 30% Profesionālā izglītība – Vairāk nekā 35%	CSP
Vidējā vecuma pensija (ar piemaksām)	445 EUR	Vairāk nekā 550 EUR	VSAA
Profesionālo izglītību un vispārējo vidējo izglītību izvēlējušos audzēkņu skaits attiecībā	37:63	40:60	Ventspils Izglītības pārvalde
Patentu un licenču līgumu skaits	2	Vairāk nekā 5	IZM
Iedzīvotāju īpatsvars, kas uzskata, ka viņiem nebūtu problēmu atrast darbu Ventspilī (%)	4,9	Vairāk nekā 10	Regulāra pilsētas iedzīvotāju aptauja
Ārvalstu tiešās investīcijas uz 1 iedzīvotāju attiecībā pret vidējo Latvijā	+1% pret vidējo Latvijā (3 771 EUR)	Vairāk nekā 1% pret vidējo Latvijā	Lursoft, PMLP

Prioritāte – Līdzdarbība (L)

Iedzīvotāji darbojas kopā cits ar citu un ar pašvaldību, un jūtas piederīgi

Pilsētas iedzīvotāji veido sabiedrību, kuras dēļ pašvaldība pastāv un kā uzdevumā pašvaldība darbojas. Būtiski ir stiprināt uzticēšanos starp iedzīvotājiem un pašvaldību. Uzticēšanās, kā arī piederības sajūta ir būtiski apstākļi, kas ietekmē pasīvās iedzīvotāju daļas vēlēšanos dzīvot konkrētā pašvaldībā, kā arī veicina uz dzīvi pārcēlušos iedzīvotāju palikšanu. Ikvienu iedzīvotāja vajadzība ir sajust savu lomu pašvaldības un vietējās sabiedrības dzīvē, tāpēc nepieciešams nodrošināt kvalitatīvus pašvaldības pakalpojumus, ko viņi saņem apmaiņā pret samaksājamiem nodokļiem, kā arī jānodrošina iespēja brīvi izteikt savus priekšlikumus un ieteikumus. Līdzdarbību un piederības sajūtu veido arī iedzīvotāju iesaistišanās sabiedriskajās, kultūras un sporta aktivitātēs.

Pastāvīgi negatīvais migrācijas saldo viens no indikatoriem, ka daļa iedzīvotāju dod priekšroku aizbraukšanai no pilsētas. Tāpēc kā viens no risinājumiem šīs problēmas risināšanā ir jau iepriekš minētās līdzdarbības un piederības sajūtas veicināšana. Pašlaik pilsētā tiek īstenotas dažādas iniciatīvas un atbalsta formas, piemēram, uzturēts pastāvīgs dialogs ar sabiedrību, veicināti iedzīvotāju iniciatīvu projekti, iedzīvotāju iesaistišana kultūras dzīvē, jauniešu darbības veicināšana, dažādu pasākumu organizēšana, veicināta kultūras un sporta attīstība. Taču, ejot līdzī laimam, ir nepieciešams domāt par arvien jaunu līdzdarbības un piederības veicināšanas formu attīstību.

Lai sekmētu līdzdarbību, pašvaldība sniegs iedzīvotājiem un uzņēmumiem pakalpojumus pēc iespējas ērtākā veidā, veicinās arvien lielāku sabiedrības iesaisti sabiedriskajās aktivitātēs un pašvaldības darbībā, piemēram, veicinot teritorijas attīstības biedrību un apkaimju veidošanos Ventspilī. Tāpat tiks meklētas iespējas paplašināt atbalsta veidus daudz bērnu ģimenēm un tiks veicināti pasākumi, kas vērsti uz jauniešu piesaisti. Savukārt pilsētas kultūrvides attīstība būs pamats pilsētas un reģiona cilvēkresursu kvalitātes izaugsmei un apmeklētāju piesaistei. Uzmanība tiks pievērsta arī sportam, jo tas daudzpusīgi ietekmē gan pilsētas sabiedrību, gan arī ekonomiku.

Prioritātes rezultatīvie rādītāji

<i>Rādītājs</i>	<i>Aktuālā vērtība (2019.g. vai jaunākā pieejamā)</i>	<i>2030. gadā sasniedzamais rezultāts</i>	<i>Datu avoti</i>
Kopējais dažādu iedzīvotāju grupu pašiniciatīvas projektu skaits	37	Vairāk nekā 85	Sociālais dienests, Sporta pārvalde, Kultūras centrs, Jauniešu māja
Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo	-235	-150	CSP, IBG100
Iedzīvotāju īpatsvars vecuma grupā 15-29 gadi, %	15%	Vairāk nekā 14%	CSP
Piederības sajūta Ventspils pilsētai, %	79%	Vairāk nekā 80%	Regulāra pilsētas iedzīvotāju aptauja
Iedzīvotāju apmierinātība ar kultūras dzīvi Ventspilī kopumā (% apmierināts, drīzāk apmierināts)	89% (2018. g.)	Vairāk nekā 85%	Regulāra pilsētas iedzīvotāju aptauja
Iedzīvotāju apmierinātība ar sporta dzīvi Ventspilī kopumā (% apmierināts, drīzāk apmierināts)	86% (2018. g.)	Vairāk nekā 85%	Regulāra pilsētas iedzīvotāju aptauja

Prioritāte – Vide (V)

Iedzīvotāji jūtas fiziski un emocionāli droši un pārliecināti par savu nākotni

Vides konceptā tiek iekļautas gan fiziskās, gan emocionālās vajadzības, jo labiekārtota pilsētas infrastruktūra, risinājumi veselības, sociālās iekļaušanas un sabiedriskās kārtības jautājumos, kā arī kvalitatīvs mājoklis, ikdienā apmierina iedzīvotāju fiziskās vajadzības, savukārt ilgtermiņā – sniedz emocionālo drošību, apmierinātību ar dzīvi un pārliecību par savu nākotni. Šo apstākļu nodrošinājums veicina iedzīvotāju motivāciju izvēlēties savu dzīvesvietu. Tāpat sakārtota un droša vide ir galvenais aspekts, kas nodrošina maksimālā efekta sasniegšanu arī citās izvirzītajās prioritātēs, jo sakārtota un augstas kvalitātes vide veicina uzņēmējdarbības produktivitāti, kā arī nodrošina labvēlīgus apstākļus iedzīvotāju piesaistei un līdzdarbības aktivitāšu realizācijai.

Šīs prioritātes pašlaik aktuālākie jautājumi Ventspilī ir kvalitatīvu mājokļu nodrošināšana pilsētas iedzīvotājiem, veselības profilakses pasākumu veicināšana un atbalsts sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām.

Līdz ar to pašvaldība uzsvārs liks uz mājokļu būvniecību un atjaunošanu, kā arī mājokļu kvalitātes uzlabošanu. Sabiedrības veselības uzlabošanai līdzās modernai veselības aprūpei lielāks uzsvārs tiks likts uz profilakses pasākumiem un veselīga dzīvesveida, tai skaitā sportošanas, sekmēšanu. Sociālo pakalpojumu un palīdzības sistēmas pilnveidošana tiks virzīta uz ilgtspējīgas sistēmas veidošanu, sekmējot dažādu grupu iekļaušanos aktīvā sabiedrības dzīvē. Tāpat Ventspils pilsētas pašvaldība turpinās pilsētvides uzturēšanu un radošu attīstību saskaņā ar pašas uzstādītiem augstiem standartiem. Tā kā vietām pilsētā vēl ir saglabājušās degradētas teritorijas, pašvaldība mērķtiecīgi virzīsies uz to revitalizāciju. Atsevišķos gadījumos šo darbību var sarežģīt tas, ka šīs teritorijas nav pašvaldības īpašums.

Jāņem vērā, ka tādu būtisku vides jautājumu risināšanā, kā elektroapgāde, energoapgādes sakaru attīstība un padomju gados būvētā dzīvojamā fonda nākotne, lielā mērā atkarīga ir atkarīga no valsts politikas un darbības. Tāpēc pašvaldība turpinās aktīvi iesaistīties plānošanā un jautājumu risināšanā nacionālā un arī ES mērogā.

Prioritātes rezultatīvie rādītāji

<i>Rādītājs</i>	<i>Aktuālā vērtība (2019.g. vai jaunākā pieejamā)</i>	<i>2030. gadā sasniedzamais rezultāts</i>	<i>Datu avoti</i>
Iedzīvotāju vērtējums par Ventspils domes darbu pilsētas labiekārtošanā (% pilnīgi apmierina, drīzāk apmierina)	98%	Vairāk nekā 90% pozitīvs vērtējums	Regulāra pilsētas iedzīvotāju aptauja
Iedzīvotāju vērtējums par Ventspils domes darbu ielu, ceļu infrastruktūras uzturēšanā (% pilnīgi apmierina, drīzāk apmierina)	95%	Vairāk nekā 90% pozitīvs vērtējums	Regulāra pilsētas iedzīvotāju aptauja
Dzīvojamais fonds (m2 uz 1 iedz.)	35	Vairāk nekā 36	CSP
Iedzīvotāju pašvērtējums par savu veselības stāvokli, % (ļoti labs, drīzāk labs)	50% (2018. g.)	55%	Regulāra pilsētas iedzīvotāju aptauja
Ceļu satiksmes negadījumu skaits ar gājējiem uz 10 000 iedzīvotājiem	5	0	CSDD
Iedzīvotāju vērtējums par Ventspils domes darbu apkārtējās	77%	Vairāk nekā 75%	Regulāra pilsētas iedzīvotāju aptauja

<i>Rādītājs</i>	<i>Aktuālā vērtība (2019.g. vai jaunākā pieejamā)</i>	<i>2030. gadā sasniedzamais rezultāts</i>	<i>Datu avoti</i>
vides kvalitātes jomā, % (pilnībā apmierina, drīzāk apmierina)			
Centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu pieejamība (% no iedzīvotāju skaita)	98,5%	Vairāk nekā 98,5%	PSIA "ŪDEKA"
Iedzīvotāju vērtējums par Ventspils domes darbu sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, % (pilnīgi apmierina, drīzāk apmierina)	92%	Vairāk nekā 85%	Regulāra pilsētas iedzīvotāju aptauja

2.4. Rīcības virzieni prioritāšu sasniegšanai

Ventspils izvirzīto prioritāšu sasniegšanai ir noteikti rīcības virzieni, kas ir konkrētu pasākumu kopums, ko pašvaldība nākotnē paredzēts īstenot. Ņemot vērā plašo pašvaldību kompetenci un aktuālos jautājumus, Ventspils pilsēta noteikusi 23 rīcības virzienus. Ie arī rīcības virzieni sagrupēti pēc izvirzītajām prioritātēm, jāņem vērā, ka konkrētie rīcības virzieni ietekmē arī citu prioritāšu sasniegšanu.

Rīcības virzieni Prioritātes – **Prasmes (P)** sasniegšanai:

- P-1 Tirgus pieprasījumam atbilstošs profesionālās, augstākās un mūžizglītības piedāvājums, zinātnes un pētniecības attīstība
- P-2 Mūsdienīga un pietiekama pirmsskolas, vispārējā un interešu izglītība
- P-3 Izglītības, zinātnes, pētniecības un biznesa sadarbība, zinātņu ietilpīgu uzņēmumu attīstība
- P-4 Ventspils brīvostas stiprināšana un ar ostas darbību saistītu uzņēmumu attīstība
- P-5 IKT nozares attīstība
- P-6 Uzņēmējdarbības attīstība pilsētā
- P-7 Tūrisma attīstība
- P-8 Ātri, moderni sakari un IKT un viedo tehnoloģiju darbībai nepieciešamā infrastruktūra

Rīcības virzieni Prioritātes – **Līdzdarbība (L)** sasniegšanai:

- S-1 Sabiedrībai tuva un moderna pilsētas pārvalde
- S-2 Iedzīvotāju grupu, īpaši jaunatnes pašiniciatīvas atbalsts
- S-3 Iedzīvotāju emigrācijas mazināšana un ārvalstnieku/ reemigrantu integrācija
- S-4 Jaunu risinājumu ieviešana jauniešu noturēšanai un piesaistei
- S-5 Daudzveidīga, intensīva, iedzīvotājus un apmeklētājus saistoša kultūras dzīve
- S-6 Daudzveidīgas sportošanas, aktīvās atpūtas un augstas klases sporta iespējas

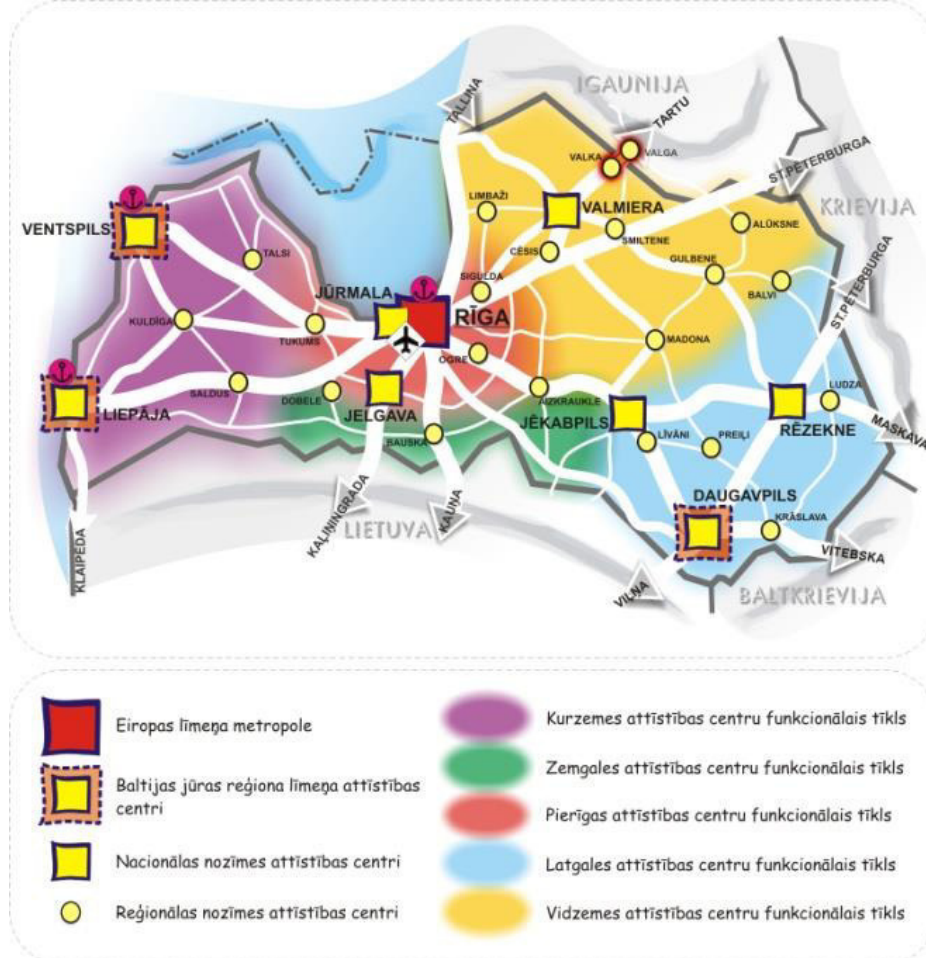
Rīcības virzieni Prioritātes – **Vide (V)** sasniegšanai:

- V-1 Kvalitatīvu un komfortablu mājokļu attīstība
- V-2 Kvalitatīva veselības aprūpe
- V-3 Progresīvi sociālie pakalpojumi un sociālā palīdzība
- V-4 Ilgtspējīga pilsētas transporta infrastruktūra, tās vietējās un reģionālās sasniedzamības, kā arī sabiedriskā transporta pakalpojumu attīstība
- V-5 Ērts, pievilcīgs, inovatīvs pilsētas labiekārtojums
- V-6 Atkritumu saimniecība ar augstu pārstrādes īpatsvaru
- V-7 Augsta vides kvalitāte
- V-8 Augstas kvalitātes komunālie pakalpojumi
- V-9 Pašvaldības un valsts sadarbība drošības un kārtības nodrošināšanā

2.5. Ventspils pilsētas specializācija

Ventspils pilsētas specializācija un ekonomiskais profils līdz 2030. gadam ir definēti dokumentā Ventspils 2030, ar kura palīdzību tiek plānota pilsētas attīstības ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu pakāpeniska sasniegšana. Ar vidēja termiņa pilsētas attīstības plānošanas dokumenta (attīstības programma) palīdzību tiek plānota šo uzstādījumu sasniegšana. Ventspils pilsēta saskaņā ar Latvija 2030 ietvertajiem valsts attīstības principiem ir Baltijas jūras reģiona līmeņa un nacionālas nozīmes attīstības centrs (Attēls 4). Tāpēc Ventspils 2030 attīstības procesi ir skatāmi plašākā mērogā nekā pilsētas kontekstā, kā arī stratēģijā ietverti attīstības izaicinājumi, kuru rezultāti sniedzas pāri pilsētas administratīvajām robežām un pozitīvi ietekmē apkārtnējās teritorijas un reģionu kopumā.

4.attēls. Ventspils loma Latvijas telpiskās attīstības perspektīvā. Avots: Latvija 2030

Latvija 2030 Ventspilij noteikts kļūt par loģistikas, izglītības, zinātnes un inovāciju centru, kas būs viens no valsts attīstības vadošajiem virzītājspēkiem ar pieaugošu starptautisko potenciālu. Kopā ar Liepāju šīs pilsētas sadarbosies ar Kuldīgu, Talsiem un Saldu, nodrošinot specializēšanos konkurētspējīga tranzīta un loģistikas biznesa jomā, kā arī tehnoloģiski modernā pārtikas produkcijas ražošanā, zvejniecībā un tūrismā.

Balstoties uz Ventspils pilsētas loģistikas un multimodālo transporta pakalpojumu nodrošinājumu, izglītības iespējām, zinātnes un pētniecības potenciālu, ģeogrāfisko novietojumu un tās lomu valsts attīstībā, Latvija 2030 Ventspils pilsētai paredz šādus attīstības mērķus:

- Ventspils pilsētai ir jāpārprofilējas par ekonomiskās izaugsmes un zināšanu radīšanas centru, ekonomiskās attīstības dzinējspēku;

- Ventspils pilsētai ir jānostiprinās kā konkurētspējīgam partnerim Baltijas jūras reģiona valstu pilsētu tīklā, pildot starptautiskas nozīmes attīstības centru lomu transnacionālajā un pārrobežu sadarbībā;
- Ventspils pilsētai ir jāklūst par inovāciju, augstas pievienotās vērtības rūpniecības un inženierozaru (īpaši elektronikas, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomā), kā arī loģistikas un tranzīta attīstības centru Baltijas jūras reģionā.

Attēls 5 apkopo Ventspils pilsētas specializāciju un ekonomisko profilu reģionālā, nacionālā un starptautiskā mērogā.

Attēls 5. Ventspils pilsētas specializācija reģionālā, nacionālā un starptautiskā mērogā

Pilsētas ekonomiskais profils definēts, ņemot vērā tās ģeogrāfisko novietojumu, sasniedzamību, vēsturisko ekonomiskās vides un uzņēmējdarbības veidu attīstību, kā arī nacionālas attīstības centram izvirzītos pienākumus un atbildību.

Ventspils pilsētas ekonomisko profilu veido:

- **Nozares, kuru attīstībai pilsētā ir vēsturiski izveidojies pamats – attīstībai piemērota infrastruktūra, uzkrātas zināšanas un pieredze, kā arī izdevīgāka ģeogrāfiskā atrašanās vieta**

Ventspils pilsētas osta atrodas ES, NVS un Centrālās Āzijas reģionu transporta savienojumu punktā un ir viens no Austrumu-Rietumu tranzīta koridora un Eiropas nozīmes TEN-T transporta pamattīkla savienojumu mezgliem Latvijā un Baltijas jūras reģionā. 2017. gadā lielākā daļa nodarbināto strādāja transporta un uzglabāšanas nozarē (18 %), apstrādes rūpniecības nozarē (12 %) un vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības; automobiļu un motociklu remonta nozarē (12 %)¹³. Šīs nozares kopā veido aptuveni 77 % no visu pilsētas uzņēmumu saražotās produkcijas vērtības un 67 % no visu pilsētas uzņēmumu pievienotās vērtības¹⁴.

¹³ Vietējā darbības veida vienībās nodarbināto skaits, radītā pievienotā un produkcijas vērtība republikas pilsētās, novados, novadu pilsētās un pagastos, CSP, pieejams: <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/uznemumi/uznemejdarbibas-raditaji/tabulas/npv020/vieteja-darbibas-veida-vienibas>

¹⁴ Turpat.

- **Nozares, kuras sniedz komercpakalpojumus ražojošajām nozarēm**

Ventspils augstskola jau vairāk nekā 10 gadus darbojas Ventspils Starptautiskais Radioastronomijas centrs, kura virsmērķis ir kļūt par atzītu un atpazītu IKT, inženierzinātņu un dabaszinātņu pētniecības institūciju Baltijas valstīs. Ventspils pilsēta aktīvi organizē dažādus izglītojošus pasākumus IKT nozarē un attīsta infrastruktūru, balstoties uz IKT uzņēmumu vajadzībām, lai padarītu Ventspili daudz redzamāku Eiropas IKT kartē. 2014. gadā tika izstrādāta Ventspils IKT nozares attīstības stratēģija un rīcības plāns 2014.-2020. gadam, ko plānots izstrādāt arī 2021.-2027. gada periodam. 2020. gada 22. jūlijā tika parakstīts saprašanās memorands par Eiropas Digitālās inovācijas centra (*European Digital Innovation Hub*, EDIH) apvienības izveidi, kopēji veidojot nacionālo pieteikumu Eiropas Digitālā Inovāciju centra izveidei Latvijā¹⁵. Starp memoranda dalībniekiem ir arī Ventspils Augsto tehnoloģiju parks, kas šobrīd ir vienīgais Latvijā darbojošais Digitālo inovāciju centrs¹⁶, kas sniedz informēšanas un prasmju radīšanas, zināšanu un sadarbības tīklu, koprades infrastruktūras nodrošināšanas, pētījumu, biznesa attīstības pakalpojumus digitalizācijas jomā.

- **Nozares, kuras veicina vispārēju interesi par pilsētu, mudina uz viesošanās tajā un tajā ražoto preču un sniegto pakalpojumu iegādi**

Tūrisma nozare Ventspils pilsētā tiek veiksmīgi attīsta un ir viena no vadošajām jomām Ventspils pilsētā. Mākslas, izklaides un atpūtas darbības veida pievienotā vērtība Ventspils pilsētā 2017. gadā bija 4 444 tūkst. EUR un produkcijas vērtība sasniedza 7 247 tūkst. EUR¹⁷.

- **Nozares, kuras sniedz pakalpojumus iedzīvotājiem**

Ventspils izglītības iestādes nodrošina izglītības apguvi mūsdienās pieprasītās profesijās IKT un citās jomās gan pilsētas, gan reģiona, gan valsts, gan starptautiskā līmenī. Viena no iestādēm – Ventspils Digitālais centrs – ir pilnībā specializējusies datorprasmju un tehnoloģiju interešu izglītības nodarbību organizēšanā, kas veicina gan skolēnu, gan pieaugušo, gan uzņēmēju digitālās prasmes. Ventspils pilsētā ir izveidots Ventspils biznesa atbalsta centrs, kura mērķis ir motivēt veidot jaunus uzņēmumus un motivēt esošos uzņēmējus uzsākt uzņēmējdarbību Ventspilī, asistēt šajā procesā un palīdzēt risināt dažādus ar uzņēmējdarbības uzsākšanu saistītus jautājumus, informēt sabiedrību par atbalsta iespējām Ventspilī un nodrošināt biznesa atbalsta instrumentu pieejamību. Ventspilī atrodas Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca, kas ir daudzprofilu reģionālā slimnīca ar filiāli Talsos. No 2021. gada 1. jūlija Ventspils pilsētai būs jāsadarbojas ar Ventspils novadu tādās jomās kā civilā aizsardzība, izglītība, atkritumu apsaimniekošana.

¹⁵ <https://www.itbaltic.com/single-post/2020/07/23/PARAKSTA-MEMORANDU-PAR-EIROPAS-DIGIT%C4%80L%C4%80-INOVC%C4%80CIJU-CENTRA-IZVEIDI>

¹⁶ <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/digital-innovation-hubs-tool>

¹⁷ Vietējā darbības veida vienībās nodarbināto skaits, radītā pievienotā un produkcijas vērtība republikas pilsētās, novados, novadu pilsētās un pagastos, CSP, pieejams: <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/uznemumi/uznemejdarbibas-raditaji/tabulas/npv020/vieteja-darbibas-veida-vienibas>

III. Pilsētas telpiskās attīstības perspektīva

3.1. Galvenās grupas

Telpiskās attīstības perspektīva ir Ventspils Stratēģijas daļa, kurā grafiski un rakstveidā ir noteiktas teritorijas attīstības vēlamās ilgtermiņa izmaiņas, attīstības vadlīnijas un prioritātes. Tās balstās uz pilsētas attīstības vīziju un mērķiem, ko ietver šī Stratēģija. Telpiskā struktūra iezīmē pilsētas galvenās attīstības aprises, kuras tiek detalizētas pilsētas Teritorijas plānojumā¹⁸, kas pēc būtības ir viens no Ventspils Stratēģijas īstenošanas instrumentiem.

Ventspils pilsētas teritorijas platība (58 km²) pēdējā desmitgadē nav būtiski mainījusies, tās attīstība tika virzīta pilsētas iekšējā telpā līdz ar apbūves izplūšanas ierobežošanu. Atbilstoši mūdienu ilgtspējīgas urbānās attīstības principiem Ventspils līdz šim un arī nākotnē turpinās kompaktas telpiskās struktūras attīstību. Tai pašā laikā pilsētas teritorijas robežās Ventspils apbūvei kopumā ir dekoncentrēts jeb daudzcentru raksturs, diennakts un nedēļas griezumā nodrošinot dzīvīgumu un pilnvērtīgāku un efektīvāku infrastruktūras izmantošanu visā pilsētā.

Ventspils urbānā struktūra ir divdaļīga – vienas daļas risinājumi vērsti uz mūsdienīgas un daudzfunkcionālas pilsētas integrētu attīstību ar jauktu teritorijas izmantošanu, otras daļas telpiskos risinājumus un attīstību nosaka ostas un augošas rūpniecības pilsētas specifika, kur dominē loģistikas un rūpniecības infrastruktūras tīkli.

Ventspils pilsētas telpisko struktūru raksturo pilsētas ģeogrāfiskais dalījums Ventas kreisā krasta un Ventas labā krasta apbūves rajonos. Pilsētas daļas abpus Ventai vieno divi autotransporta tilti, un arī dzelzceļa tilts.

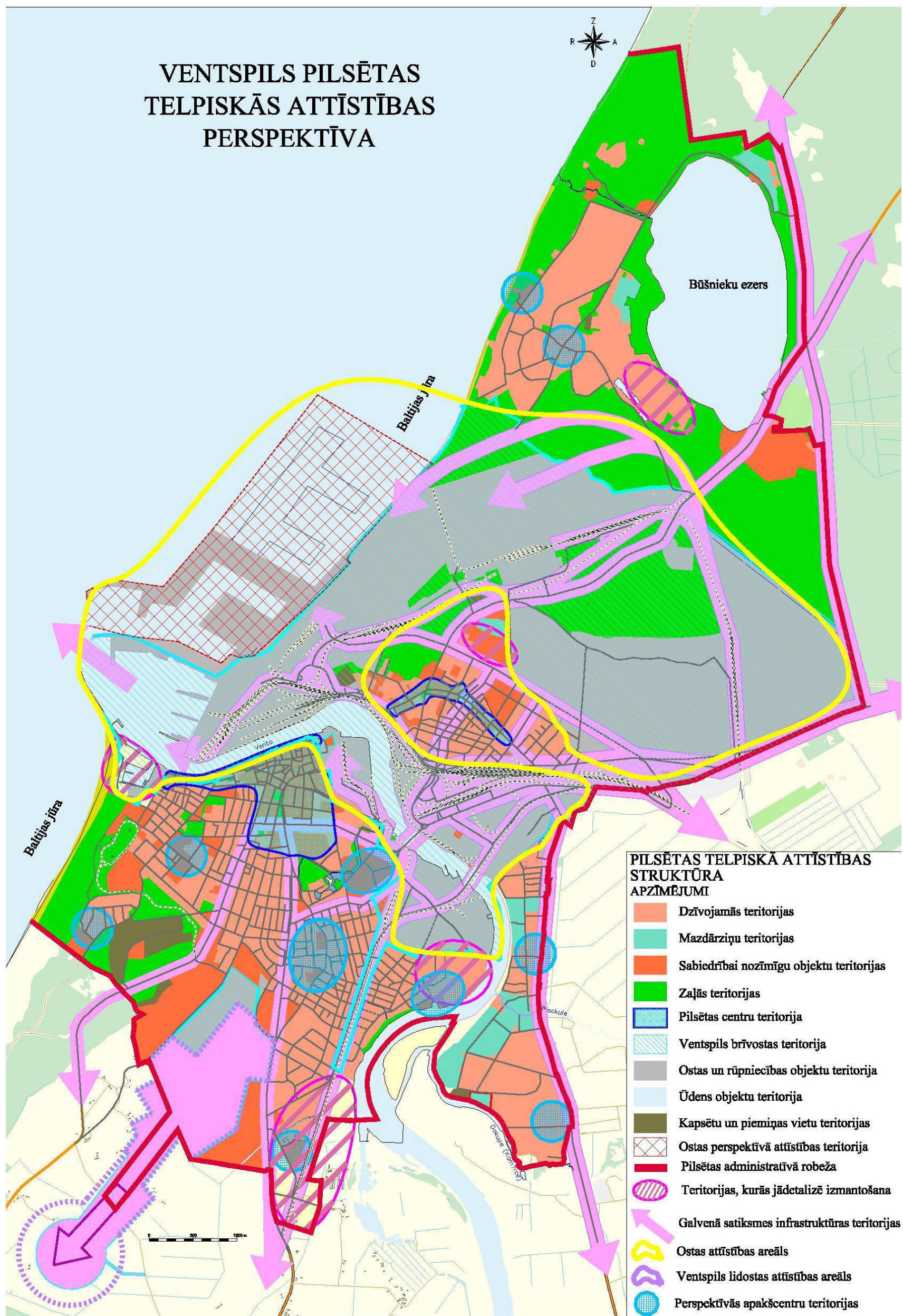
Pilsētas telpiskās attīstības struktūras galvenie elementi (skatīt *1.karti*) ir strukturēti šādās tematiskās daļās:

- Dzīvojamā un sabiedriskas nozīmes apbūves telpiskā struktūra (*2.karte*);
- Pilsētas zaļā telpiskā struktūra (*3.karte*);
- Ostas, rūpniecības teritoriju un maģistrālo inženierkomunikāciju telpiskā struktūra (*4.karte*);
- Satiksmes infrastruktūra (*5.karte*).

Stratēģijas telpiskās perspektīvas daļās atspoguļotais vēlamais nākotnes stāvoklis pēc būtības satur vadlīnijas teritorijas integrētai plānošanai, tai skaitā teritorijas plānojuma un citu plānojumu izstrādei.

¹⁸ Šobrīd spēkā Ventspils pilsētas teritorijas plānojums 2006.-2018.gadam

1.karte. **Pilsētas telpiskās attīstības struktūras galvenie elementi**

3.2. Dzīvojamā un sabiedriskas nozīmes telpiskā struktūra

Ventspils pilsētas apdzīvojuma struktūra ir tieši saistīta ar pilsētas ģeogrāfisko sadalījumu Ventas kreisā krasta un Ventas labā krasta apbūves daļās. Pilsētā ir divi izteikti, bet atšķirīga mēroga centri – pilsētas galvenais centrs kreisajā krastā un centrs Pārventā Ventas labajā krastā.

Lielākā daļa iedzīvotāju mājo Ventas kreisajā krastā, kur atrodas arī pilsētas galvenais centrs un Vecpilsēta. Ventas kreisās puses urbāno telpu raksturo individuālo ēku, daudzstāvu daudzdzīvokļu, kā arī mazstāvu daudzdzīvokļu namu apbūve.

Pilsētas labajā krastā (Pārventā) vairāk dominē daudzstāvu daudzdzīvokļu apbūve. Pārventā vietām dzīvojamā apbūve robežojas ar komercapbūvi, ražošanas un ostas infrastruktūras telpām.

Nākotnē paredzēts intensificēt apdzīvojuma apbūvi Vecpilsētā un pilsētas galvenajā centrā, paredzētas jaunas individuālās apbūves dzīvojamās teritorijas Ventas labajā krastā - Stalddenē un Krievlaukos, savukārt Ventas kreisajā krastā – uz Dienvidiem un Dienvidrietumiem no esošās apbūves, saskaņā ar Teritorijas plānojumu. Tuvākajos gados prioritāri būtu intensificējama, attīstāma apdzīvojuma apbūve valsts nozīmes pilsētībūvniecības pieminekļa teritorijā – Vecpilsētā, kā arī veicināma apdzīvojuma apbūves attīstība Ostgalā.

Ventspils daudzdzīvokļu dzīvojamo rajonu raksturīga iezīme, kas jāņem vērā nākotnē, ir labiekārtoti iekšējie kvartāli, nodrošinot bērnu rotaļu, fizisko aktivitāšu un āra atpūtas iespējas un ērtu pārvietošanos.

Viens no svarīgākajiem virzieniem jaunā apdzīvojuma attīstībā līdzās drošībai ir apbūves cilvēcīgā mēroga un ainavisko principu ievērošana. Zaļā struktūra, apstādījumi un citi objekti ir būtisks ārtelpu elements dzīvojamās teritorijās.

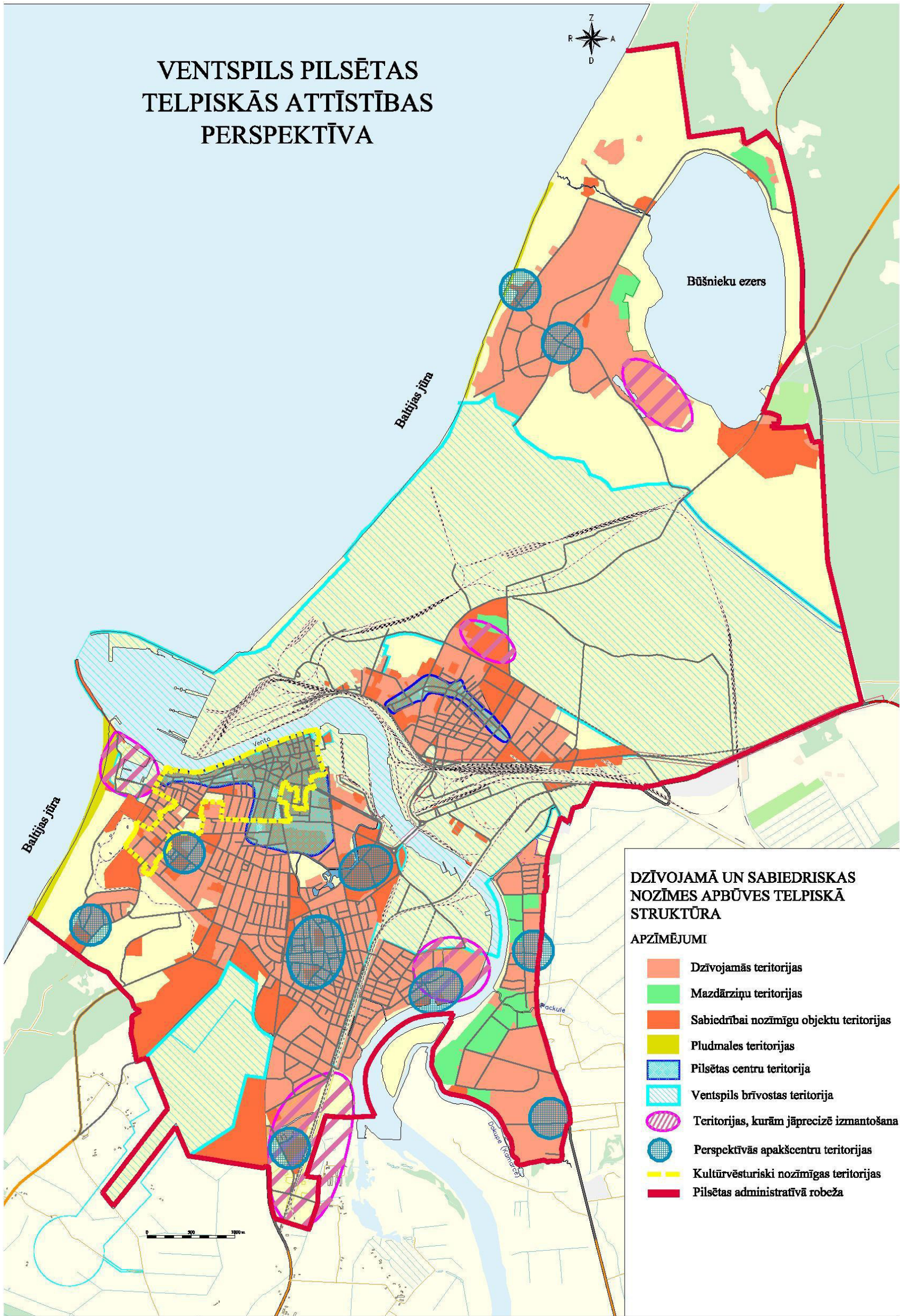
Vecpilsēta un pilsētas centrs ir augstvērtīgas pilsētībūvnieciskas, arhitektūras un pilsētainavas teritorijas. Ventspils pilsētas vēsturiskais centrs ir pilsētībūvniecības piemineklis. Valsts kultūrvēsturiska nozīme ir arī Zvejnieku ciema teritorijai (Ostgals), pilsētas nozīmes kultūrvēsturiska vērtība ir Vasarnīcu ielas rajonam. Attīstot un labiekārtojot šīs teritorijas, jāsaglabā to vēsturiskajai pilsētainavai raksturīgās iezīmes.

Pilsētas galvenajā centrā un Jaunpilsētā jauktā dzīvojamā apbūve mijas ar darījumu un sabiedrisko apbūvi. Šajā rajonā izvietoti ne tikai ikdienā izmantojamie publiskie un citi pakalpojumi, bet darbojas institūcijas, kas apkalpo plašāku reģionu.

Nākotnē atbalstot dekoncentrētu jeb daudzcentru pilsētas struktūru, tiks attīstīti pilsētas apakšcentri, kur, mijoties ar dzīvojamo apbūvi, koncentrējas dažādi ikdienā nepieciešamie pakalpojumi, kā piemēram, pārtikas, sadzīves preču un citu ikdienas preču veikali, sadzīves pakalpojumi, bankas vai bankomāti, interneta pieejas punkti, bibliotēkas un brīvā laika pavadīšanas iespējas. Tādējādi vairumam pilsētas iedzīvotāju ikdienas gaitās būs izvēles brīvība – iet kājām, braukt ar velosipēdu, sabiedrisko transportu vai automašīnu. Sabiedriskā transporta maršruti vienos apakšcentrus ar pilsētas galveno centru.

Abās Ventas pusēs ir pieejami pirmsskolas un vispārējās izglītības iestāžu pakalpojumi, primārās veselības aprūpes pakalpojumi, iespēja vērsties pie pašvaldības.

2.karte. *Dzīvojamā un sabiedriskas nozīmes telpiskā struktūra*

3.3. Pilsētas zaļā telpiskā struktūra

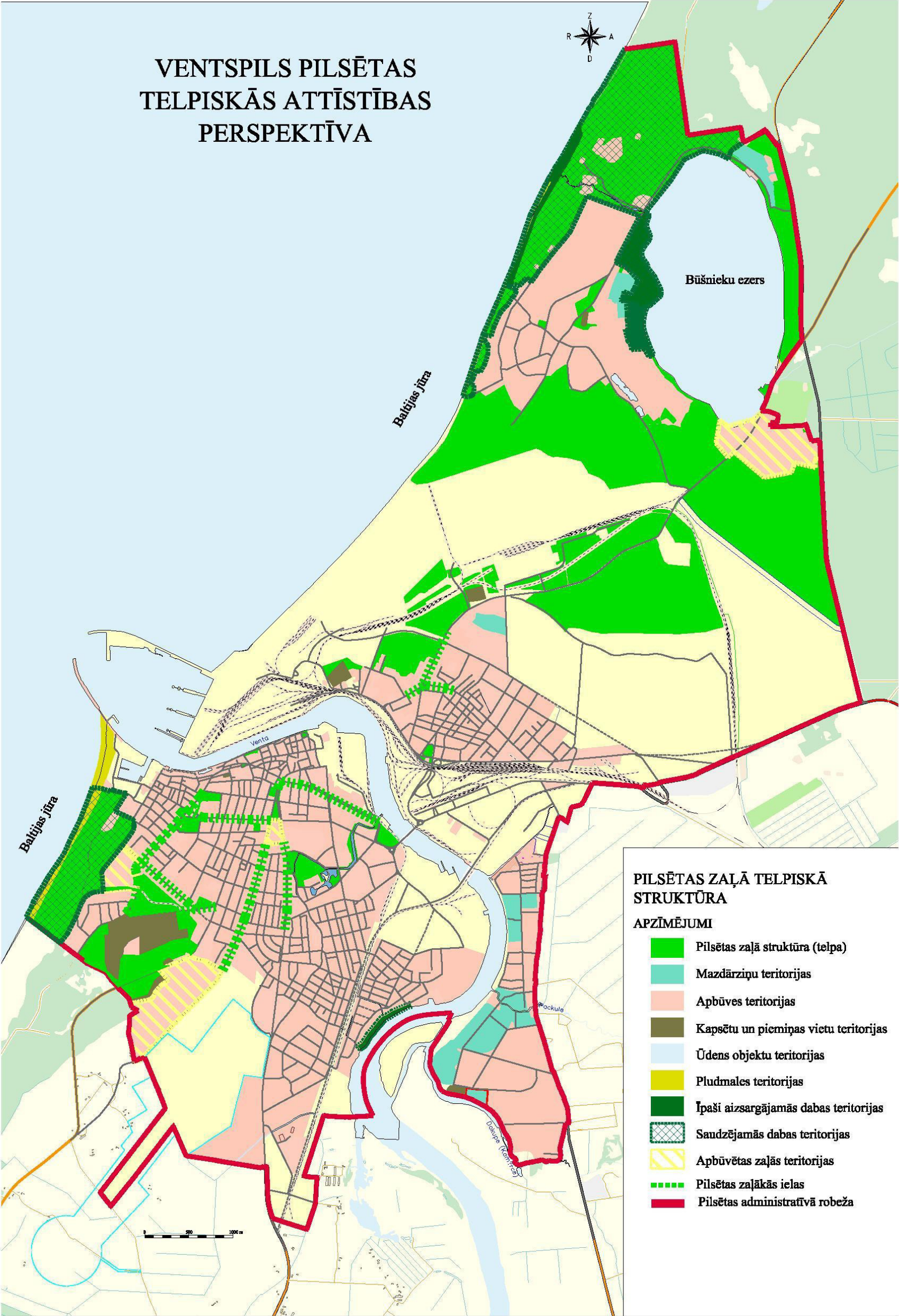
Ventspils pilsētai raksturīga dabiskās vides daudzveidība, nozīmīgas dabas vērtības un objekti – Baltijas jūras krasts, Būšnieku ezers, Venta, meži, kāpas. Starp tām ir arī valsts nozīmes aizsargājamas teritorijas, aizsargājamie biotopi un atsevišķas augu un dzīvnieku sugas.

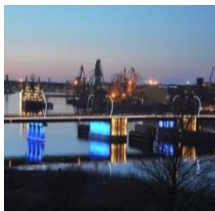
Ventspilī kā piejūras pilsētā īpaša uzmanība tiek pievērsta jūras piekrastes teritorijai, attīstot to kā kvalitatīvu publisko ārtelpu Ventspils iedzīvotājiem, kā arī tūristu piesaistes un atpūtas zonu, nenodarot kaitējumu apkārtējai videi un tās unikālībai. Pilsētai attīstoties, tiks pievērsta īpaša uzmanība šīs dabiskās ekosistēmas saglabāšanai un degradēto teritoriju atjaunošanai un pilnveidošanai. Nākotnē paredzēts arī vairāk izmantot pieejamu virszemes ūdens objektus – Ventai un Būšnieku ezeram, vairāk izmantot rekreācijai šīs ūdens malas.

Pilsētas zaļo struktūru veido arī pilsētas labiekārtotie dārzi, parki, laukumi, skvēri, ielu apstādījumi, kā arī mazdārziņu teritorijas. Pilsētas zaļās teritorijas ir neatņemams pilsētas ainavas elements, kas nodrošina patīkamu dzīves vidi un pilsētas pievilcību. Dabas aizsargajamās teritorijas, jūra un tās piekraste, Venta un zaļā struktūra veido pilsētas ainaviskās vērtības.

Nākotnē veidojot jaunu apbūvi ārpus industriālajām teritorijām, svarīgi to sabalansēt ar zaļo struktūru, saglabājot zaļās pilsētas tēlu. Arī industriālajās teritorijās iespēju robežās jāsaglabā vai jāievieš zaļās struktūras telpas un elementi.

3.karte. **Pilsētas zaļā telpiskā struktūra**

3.4. Ostas, rūpniecības teritoriju un maģistrālo inženierkomunikāciju telpiskā struktūra

Ventspils ir ostas pilsēta un augošs industrijas centrs, kam svarīga nozīme ir visas valsts ekonomiskajā attīstībā.

Ventspils brīvostas teritorijai ir noteiktas robežas un šīs teritorijas izmantošanas mērķis ir saistīts ar transporta – ostas, lidostas un dzelzceļa mezglu–un uzglabāšanas un rūpniecības objektiem.

Attīstot industriālās teritorijas uzmanība tiks pievērsta arī degradēto, tsk. piesārņoto un potenciāli piesārņoto teritoriju revitalizācijai.

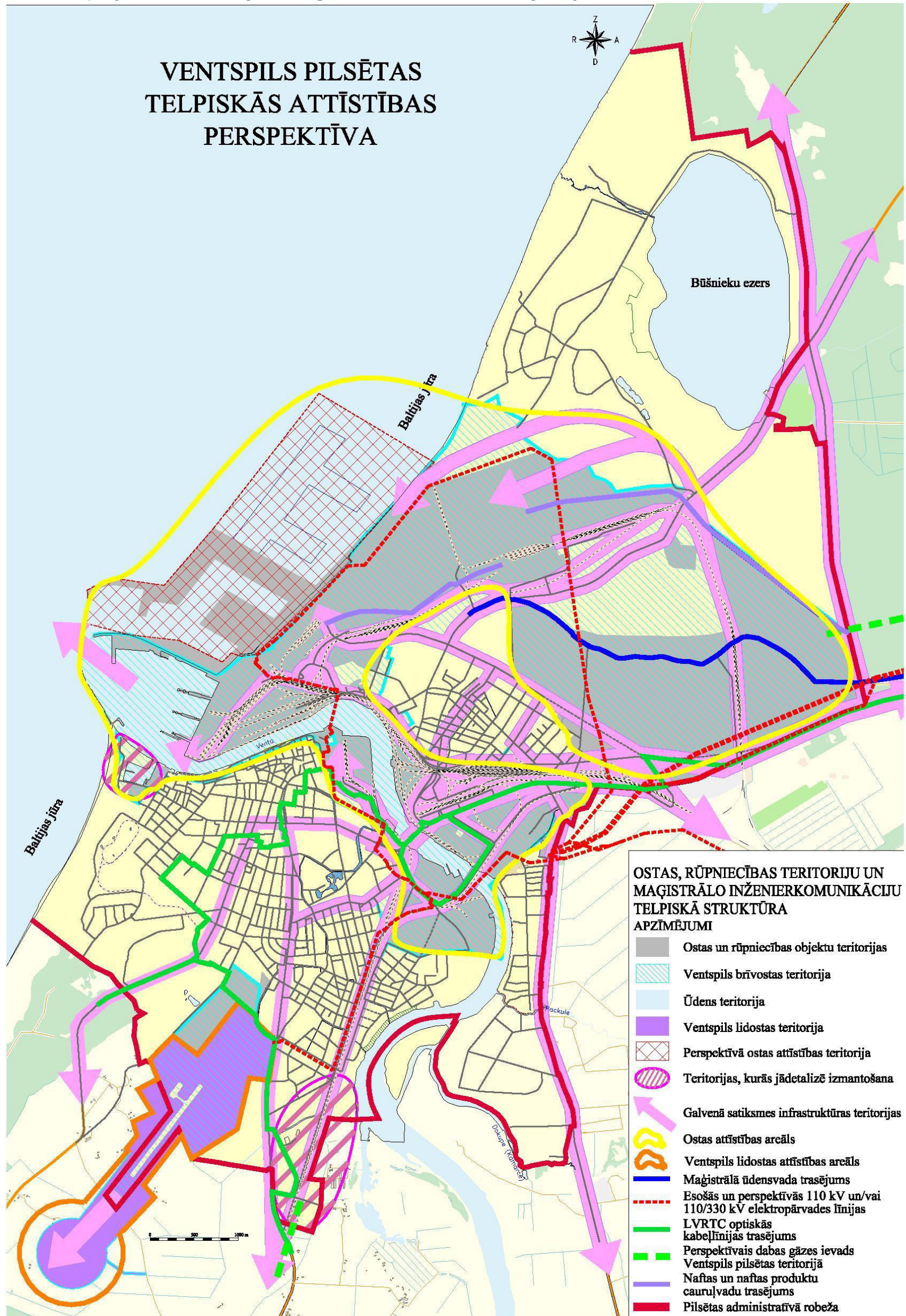
Pilsētas satiksmes infrastruktūra savieno vai saskaņā ar Teritorijas plānojumu ar to tiek paredzēts savienot ostas un rūpniecības teritorijas ar galvenajiem transporta koridoriem. Teritorijas ir nodrošinātas vai saskaņā ar Teritorijas plānojumu tās tiek paredzēts nodrošināt ar nepieciešamo inženiertehnisko infrastruktūru.

Tā kā vietām ostas un rūpniecības teritorijas mijas ar dzīvojamām teritorijām, starp tām ir saglabātas dabiskās buferzonas.

Tālākā nākotnē, stratēģiskā investora piesaistes gadījumā, paredzēts attīstīt Ziemeļu ostu.

Ar ostu saistītie transporta un loģistikas pakalpojumi un ražošana ir eksporta nozares, tām ir starptautisks raksturs, tāpēc teritorijām, kur tās var tikt izvietotas, ir nacionāla mēroga attīstības nozīme.

4.karte. **Ostas, rūpniecības teritoriju un maģistrālo inženierkomunikāciju telpiskā struktūra**

3.5. Satiksmes infrastruktūra

Ventspils pilsētas satiksmes infrastruktūra nodrošina pilsētas sasniedzamību un vieno pilsētas teritorijas.

Pilsētas sasniedzamību nodrošina kājām iešanas, veloceļu, autoceļu, dzelzceļa, jūras transporta infrastruktūra un sabiedriskā, auto, sliežu un gaisa satiksme.

Satiksmes infrastruktūra, kas nodrošina pilsētas pieejamību ir pirmkārt, svarīgs pilsētnieku dzīves kvalitātes un efektivitātes nodrošināšanas elements. Vienlaikus – tā ir stratēģiski, vitāli svarīgs elements pilsētas ekonomikas un arī visas valsts attīstībā, jo saistīta ar eksportspējas celšanu. Nākotnē vēlams būtu nodrošināt satiksmes infrastruktūras telpas ar intensīvu kravu plūsmu nodalīšanu no dzīvojamām teritorijām. Nākotnē sadarbībā ar valsti tiks risināts jautājums par drošu Valsts galvenā autoceļa A-10 un dzelzceļu sliežu ceļu šķērsojumu, paredzot divlīmeņu risinājumu.

Pilsētas tēla veidošanā būtiska ir nozīme ir „pilsētas vārtu” teritorijām un objektiem. Tās ir iebraukšanas vietas pilsētā pa autoceļiem, autoosta, prāmju terminālis, jahtu osta, lidosta. Šīm teritorijām un objektiem līdz ar augstu funkcionālo efektivitāti jābūt arī ar augstu pilsētbūvniecisko un ainavisko vērtību.

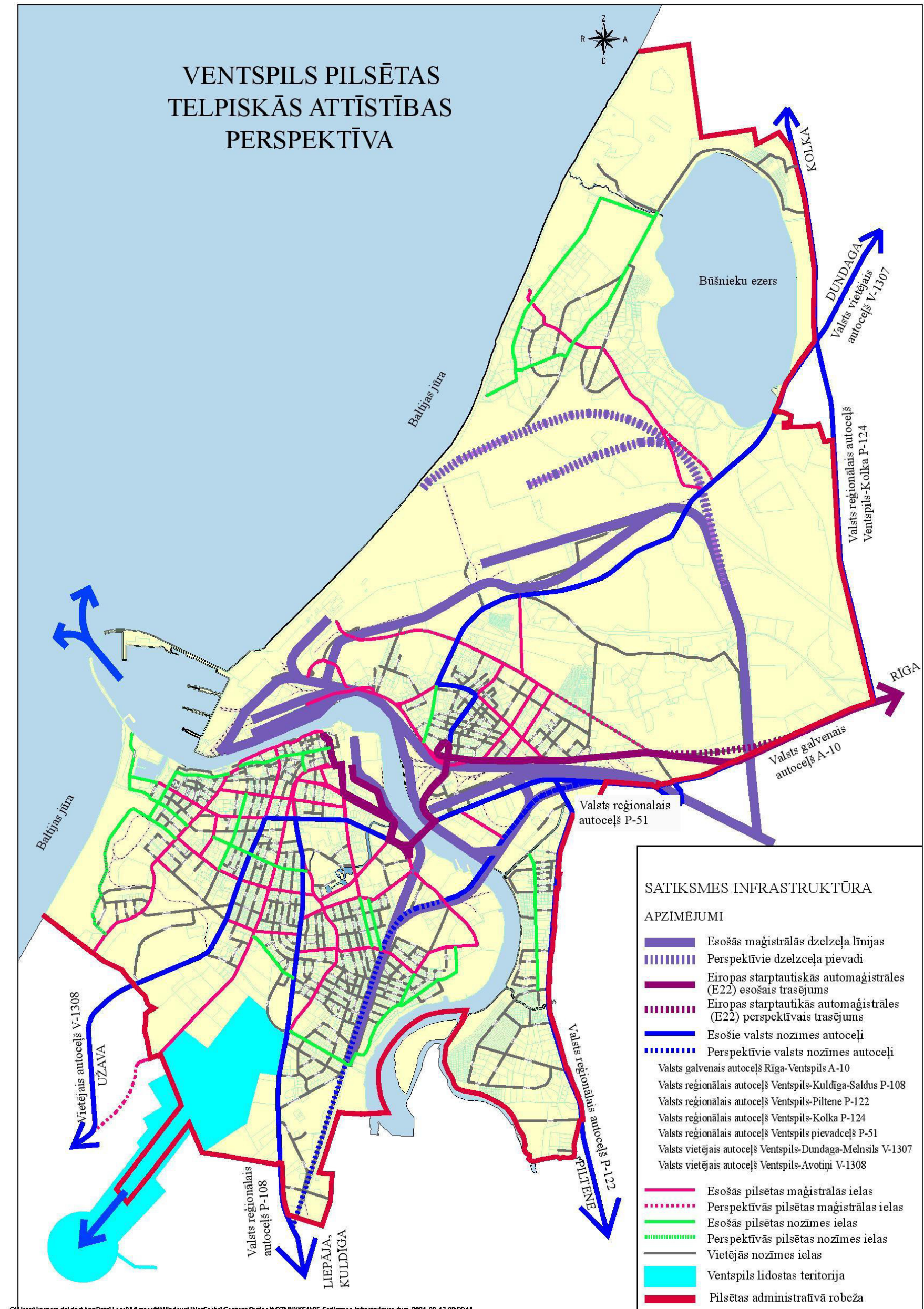
Pilsētas iekšējos satiksmes savienojumus galvenokārt veido ielas – autobrauktuves, veloceliņi un gājēju ietves. Iekšējās satiksmes infrastruktūras būtiskas daļas ir arī virkne mezgla objektu - sabiedriskās satiksmes pieturvietas, autostāvvietas un velonovietnes. Ventas upi pilsētas teritorijā šķērso divi autotransporta tilti, tai skaitā viens paceļamais, un dzelzceļa tilts.

Nākotnē pilsētas ielu tīkla un satiksmes infrastruktūras kopumā attīstība saistīta ar:

- individuālās dzīvojamās apbūves teritoriju attīstību, nodrošinot to sasaisti ar citām pilsētas daļām un rajona ielu tīklu un satiksmes infrastruktūru,
- ar industriālo teritoriju attīstību, nodrošinot pievadceļus ostas un rūpniecības teritorijām;
- ar Ziemeļu ostas izbūvi tālākā nākotnē, izbūvējot ostas pievadceļus termināļiem.

Pilsētas ielu izbūve un rekonstrukcija tiks veikta kompleksi ar inženiertehniskās infrastruktūras izbūvi un rekonstrukciju.

5.karte. **Satiksmes infrastruktūra**

IV. Uzraudzības un novērtēšanas sistēma

Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam īstenošana vidējā termiņā izvērsti atspoguļota Ventspils pilsētas attīstības programmā 2014.-2020.gadam un Ventspils pilsētas attīstības programmā 2021—2027.gadam (Ventspils Programma).

Ventspils Stratēģijas īstenošanas uzraudzība tiks veikta jau izveidotās attīstības uzraudzības sistēmas ietvaros, kas ir vienota gan Ventspils Stratēģijas, gan Ventspils Programmas īstenošanas uzraudzībai¹⁹. Tās ietvaros regulāri tiek veikts procesu un sasniegumu novērtējums.

Uzraudzības procesā tiek sniegta atbilde uz jautājumiem:

- Kas ir paveikts?
- Kas ir sasniegts?

Uzraudzības procesā apkopotā informācija ir pamats novērtējuma veikšanai. Veicot novērtēšanu, tiek sniegta atbilde uz jautājumu:

- Vai plānotais ir sasniegts?
- Cik lielā mērā no plānotā ir sasniegts?
- Vai pilsēta var būt apmierināta ar paveikto un sasniegto?
- Vai nepieciešams veikt izmaiņas plānošanas dokumentos?

Uzraudzības un novērtēšanas sistēmas pamatā ir rezultatīvie rādītāji. Uzraudzības sistēmas rezultatīvie rādītāji pēc satura klasificējami trīs grupās:

- Ar virsmērķi un mērķiem saistītie rādītāji – mērķu rādītāji;
- Ar rīcības virzieniem saistītie rādītāji – rezultātu rādītāji;
- Ar paveikto saistītie rādītāji – darbības rādītāji.

Ņemot vērā, ka Ventspils pilsētas un tās apkārtnes attīstība nav atraujama no plašāka mēroga attīstības, uzraudzības sistēmas ietvaros svarīgi sekot līdzi aktualitātēm Kurzemes reģionā, Latvijā, kā arī starptautiskā mērogā.

Par Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas īstenošanas uzraudzību un novērtēšanu atbildīgā ir Ventspils pilsētas domes Ekonomikas nodaļa. Tā apkopo statistikas datus un informāciju no pašvaldības institūcijām un ik gadu sagatavo pārskatu par Ventspils Stratēģijas un Ventspils Programmas īstenošanu jeb uzraudzības pārskatu. Ekonomikas nodaļa sagatavoto pārskatu līdz 1.jūlijam, iesniedz apstiprināšanai pilsētas domē. Domes apstiprināts uzraudzības pārskats tiek publicēts pašvaldības mājas lapā.

Ventspils Stratēģijas un Ventspils Programmas ik gada uzraudzības pārskats tiek strukturēts atbilstoši izvirzītajiem mērķiem, rīcības virzieniem un to ietvaros noteiktajiem uzdevumiem un paredzētajiem pasākumiem. Katra mērķa ietvaros pēc rezultatīvo rādītāju progresa novērtējuma tiek sagatavoti secinājumi un priekšlikumi. Atsevišķā pārskata nodaļā ir uzskaitīti (ja ir) uz Ventspils Stratēģiju balstītie attiecīgajā gadā uzsāktie un pabeigtie teritorijas plānojuma grozījumi, lokālplānojumi un tematiskie plānojumi.

Uzraudzības pārskats ir pamats ik gadu veicamajai Attīstības programmas Rīcības plāna un Investīciju plāna aktualizācijai un tas var būt arī pamats Ventspils Stratēģijas un Ventspils Programmas grozījumu ierosināšanai.

¹⁹ Uzraudzība ir regulāra un sistemātiska resursu, rīcību (pasākumu) un rezultātu pārbaude, lai sekmētu lietderīgu un efektīvu vadības lēmumu pieņemšanu.

V. Izmantotā literatūra, dokumenti un datu avoti

- Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030.gadam.
- Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam.
- Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam.
- ES stratēģija Baltijas jūras reģionam.
- Eiropa 2020: stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei.
- ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam.
- Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam.
- Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030. gadam.
- Kurzemes plānošanas reģiona telpiskais (teritorijas) plānojums 2006.-2026.gadam.
- Ventspils pilsētas pašvaldības nolikums.
- Ventspils pilsētas teritorijas plānojums 2006.-2018.gadam.
- Ventspils pilsētas attīstības programma 2014.-2020.gadam. Pārskati par īstenošanu 2015., 2016., 2017., 2018. un 2019. gadā.
- Ventspils pilsētas attīstības virzieni līdz 2020.gadam un aktualizēta Ventspils pilsētas attīstības programma 2007.-2013.gadam.
- Ventspils pilsētas attīstības virzieni līdz 2020.gadam un aktualizēta Ventspils pilsētas attīstības programma 2007.-2013.gadam. Pārskats par īstenošanu 2011.gadā.
- Ventspils pilsētas attīstības virzieni līdz 2020.gadam un aktualizēta Ventspils pilsētas attīstības programma 2007.-2013.gadam. Pārskats par īstenošanu 2012.gadā.
- Ventspils pilsētas attīstības virzienu līdz 2020.gadam un aktualizētas Ventspils pilsētas attīstības programmas 2007.-2013.gadam īstenošanas stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma monitoringa ziņojums.
- Ventspils pilsētas pašvaldības 2012.gada publiskais pārskats.
- Ventspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam.
- SKDS. Attieksme pret pašvaldības darbu un iespējām līdzdarboties lēmumu pieņemšanas procesā. Ventspils iedzīvotāju aptauja, 2012.gada decembris – 2013.gada janvāris.
- SKDS. Attieksme pret Ventspils domes darbību. Ventspils iedzīvotāju telefonaptauja, 2013.gada februāris.
- SKDS. Ventspils iedzīvotāju aptauja, 2012.gada oktobris - novembris.
- SKDS. Ventspils iedzīvotāju aptauja, 2013.gada marts – aprīlis.
- Ventspils pilsētas pašvaldību struktūrvienību rīcībā npublicēti dati.

Interneta materiāli no šādām mājas lapām:

www.csb.gov.lv

www.cvk.lv

www.likumi.lv

www.mk.gov.lv

www.nva.lv

www.pmlp.lv

www.vraa.gov.lv

www.kurzemesregions.lv

www.ventspilsnovads.lv

Lai izdodas!